

د افغانستان بانک
آمریت عمومی سیاست پولی

گزارش ماهوار سیاست پولی

نگاهی مختصر بر تحولات شاخص های سیاست پولی و نظارت امور مالی

سرطان 1398

خلاصه گزارش

گزارش ماهوار آمریت عمومی سیاست پولی پیشرفت شاخص های فعلی اقتصاد کلان و آخرین گزارش های ثبات مالی افغانستان را در جریان ماه بطور خلاصه تحلیل، ارزیابی و مورد مطالعه قرار میدهد. این گزارش بر اساس تدوین ارقام مالی و پولی که از آمریت های سیاست پولی، نظارت امور مالی و تادیات د افغانستان بانک جمع آوری گردیده است، تهیه می شود. گزارش ماهوار آمریت عمومی سیاست پولی ارقام اقتصاد کلان از سکتورهای پولی، خارجی، حقیقی و سکتور مالی و نیز ارقام مالی آمریت عمومی نظارت امور مالی را در بر میگیرد که توسط کارمندان این آمریت تدوین و تهیه میگردد.

در ابتدای سال مالی 1398 مقدار پایه پولی 271,804.93 میلیون افغانی بوده و رشد پایه پولی زیر سقف تعیین شده قرار داشته است. بتاريخ 31 سرطان 1398، هدف تعیین شده برای پایه پولی 308,436.51 میلیون افغانی بوده و مقدار حقیقی پایه پولی 258,700.66 میلیون افغانی ثبت گردیده است. این رقم به مقدار 49,735.84 میلیون افغانی کمتر از سقف تعیین شده در عین روز بوده که در حدود 4.82 درصد رشد منفی را از ابتدای سال مالی نشان میدهد. از شروع سال مالی 1398 الی 31 سرطان 1398، د افغانستان بانک حدود 1,458.07 میلیون دالر امریکایی را از طریق روند لیلام اسعار به فروش رسانیده است که در مقابل در حدود 113.09 میلیارد افغانی را از بازار جمع آوری کرده است. همچنان، با عرضه اسعار در مارکیت اسعاری به مقدار 42.48 فیصد مجموع تقاضای اسعاری مارکیت مرفوع گردیده است.

نرخ تورم از ماه جدی 1397 بدینسو حالت نوسانی را به خود اختیار نموده است. شاخص عمومی قیمت مصرف کننده بر اساس معیار محاسبه سالانه شاخص قیمت مصرف از 4.88 درصد در ماه ثور به 4.03 درصد در ماه جوزا سال 1398 کاهش را نشان میدهد. این کاهش به دلیل کم شدن قیمت در هر دو بخش شاخص مواد غذایی و غیرغذایی در دوره تحت بررسی می باشد.

کسر حساب جاری کشور در ربع اول سال مالی ۱۳۹۸ نظر به عین ربع سال قبل کاهش نموده. کسر حساب جاری که در ربع اول سال مالی ۱۳۹۷ به مبلغ ۱۲۲۸,۸۷ ملیون دالر ثبت گردیده بود، در ربع اول سال مالی ۱۳۹۸ به مبلغ ۱۲۲۶,۴۱ ملیون دالر یعنی (۰,۲) درصد کاهش نموده است. این کاهش کسر در حساب جاری بیلانس تادیات عمده تآ ناشی از کاهش واردات و افزایش صادرات اجناس بوده و از جانب دیگر افزایش دریافت های خدماتی از قبیل (دریافت های خدماتی ساختمانی، مخابراتی، و دریافت های دیگر خدماتی تجارتي) و به همین ترتیب افزایش در عواید سرمایه گذاری (عاید اولیه) می باشد.

مجموع عواید (عواید داخلی و کمکهای خارجی) در ماه سرطان سال مالی ۱۳۹۸ مبلغ 38.77 میلیارد افغانی میباشد، در حالیکه مجموع عواید در ماه جوزا 27.40 میلیارد افغانی بوده که 11.37 میلیارد افغانیو یا 41.50% افزایش را

نشان میدهد. مجموع عواید از شروع سال مالی الی اخیر ماه سرطان سال مالی ۱۳۹۸ به 199.53 میلیارد افغانی رسیده است که از جمله 110.44 میلیارد و 89.10 میلیارد افغانی آنرا به ترتیب عواید داخلی و کمک های خارجی تشکیل میدهند.

مجموع دارایی های نظام بانکی در مقایسه با سال قبل 0.62 فیصد افزایش داشته و از قرار ماه جوزا سال 1398 بالغ بر 309.55 میلیارد افغانی میگردد که در دوره مشابه قبلی (جوزا 1397) بالغ بر 307.65 میلیارد افغانی میگردد. مجموع دارایی ها به اندازه 0.93 فیصد در مقایسه ماه قبلی افزایش نموده است، که بابت افزایش در نرخ دالر در مقابل پول افغانی میباشد.

مجموع قروض ناخالص نظام بانکی از قرار جوزا 1398 بالغ بر 44.01 میلیارد افغانی میگردد، در مقایسه با دوره مشابه سال قبلی (جوزا 1397) که در آن قروض ناخالص نظام بانکی به 42.12 میلیارد افغانی میرسید، به اندازه 4.48 فیصد افزایش را نشان میدهد. افزایش ذکر شده در مجموع قروض ناخالص نظام بانکی طی دوره یاد شده عمدتاً در اثر اعطای قروض، استفاده مزید از قروض اضافه برداشت و افزایش نرخ دالر در مقابل پول افغانی میباشد. مجموع قروض ناخالص در مقایسه با ماه قبلی (ثور 1398) به اندازه 0.40 فیصد عمدتاً بابت افزایش نرخ دالر در مقابل پول افغانی صعود نموده است.

مجموع سپرده ها که منبع اساسی تمویل در بانکها به شمار میرود متشکل از سپرده های مشتریان و بین بانکی میباشد، که در مقایسه با سال قبل (جوزا 1397) شاهد 0.95 فیصد افزایش بوده و از قرار ماه جوزا سال 1398، بالغ بر 265.81 میلیارد افغانی میگردد

فهرست مطالب

1. سکتور پولی 5
- 1.2 انباشت ذخایر خالص ارزی 6
- 1.3 لیلام اسعار و اوراق بهادار 7
- 1.4 نرخ مبادله 11
2. سکتور حقیقی 11
- تورم هسته 15
3. سکتور خارجی 16
- 3.1 بیلانس حساب جاری 16
- 3.1.1 بیلانس حساب اجناس: 16
- 3.1.2 بیلانس حساب خدمات: 17
- 3.1.3 حساب عاید اولیه 17
- 3.1.4 عاید ثانیوی: 17
- 3.2 حساب مالی بیلانس تادیات: 18
- 4 سکتور مالی 20
5. سویفت 23
6. سکتور بانکی 23
- 6.1 مجموع دارایی ها 26
- 6.1.1 روند مجموع دارایی ها 29
- 6.2 مجموع قروض 29
- 6.2.1 رشد ماهانه مجموع قروض 30
- 6.3 مجموع امانات/ سپرده ها 36
- 6.3.1 رشد ماهانه مجموعه سپرده ها 37
- 6.4 مجموع سرمایه 37
- 6.5 مفاد 38
- 6.5.1 به طور ماهانه 38
- 6.5.2 مفادآوری نظام بانکی به طور مجموعی (جنوری- جون 2019 - جدی 1397-
جوزا 1398): 38
- 6.6 سیالیت 39
- 6.7 وضعیت باز اسعار خارجی 40

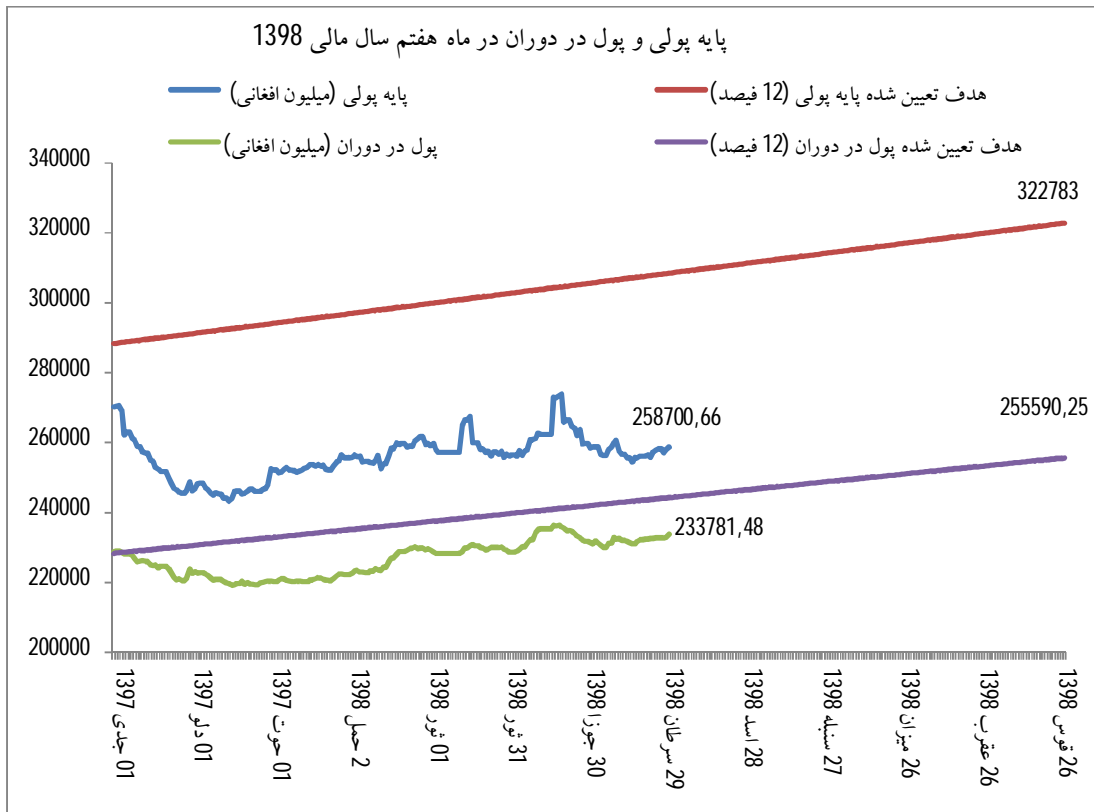
1. سکتور پولی

آمریت عمومی سیاست پولی با در نظر داشت شرایط اقتصادی کشور و در چارچوب کانال های اساسی و مؤثر تقاضای پولی، برنامه مالی دولت (عواید و مصارف بودجوی)، چشم انداز رشد اقتصادی و سطح عمومی قیمت ها در کشور، پلان سیاست پولی د افغانستان بانک را طرح می نماید.

به همین اساس، آمریت عمومی سیاست پولی رشد پایه پولی و پول در دوران را منحنی شاخص ها و اهداف مقداری تعیین نموده و در پلان سیاست پولی برای سال مالی 1398 و توافق رسمی با صندوق بین المللی پول، رشد آنها را 12 در صد در نظر گرفته است.

در ابتدای سال مالی 1398 مقدار پایه پولی 271,804.93 میلیون افغانی بوده و رشد پایه پولی زیر سقف تعیین شده قرار داشته است. بتاريخ 31 سرطان 1398، هدف تعیین شده برای پایه پولی 308,436.51 میلیون افغانی بوده و مقدار حقیقی پایه پولی 258,700.66 میلیون افغانی ثبت گردیده است. این رقم به مقدار 49,735.84 میلیون افغانی کمتر از سقف تعیین شده در عین روز بوده که در حدود 4.82 درصد رشد منفی را از ابتدای سال مالی نشان میدهد. به همین ترتیب، یکی از دست آورد های موفق دافغانستان بانک توانسته است کنترل پول در دوران می باشد. پول در دوران که در ابتدای سال مالی 228,205.59 میلیون افغانی بوده است، به تاریخ 31 سرطان 1398 هدف تعیین شد بالغ به 244,230.13 میلیون افغانی ثبت گردیده، در حالیکه مقدار حقیقی پول در دوران 233,781.48 میلیون افغانی بوده است. از اینرو، تفاوت مقدار واقعی پول در دوران به اندازه 10,448.64 میلیون افغانی کمتر از سقف تعیین شده عین روز بوده و در حدود 2.44 در صد رشد مثبت را از ابتدای سال مالی نشان میدهد.

چگونگی میزان رشد حقیقی و اهداف تعیین شده پایه پولی و پول در دوران برای سال مالی 1398، در گراف زیر نشان داده شده است.

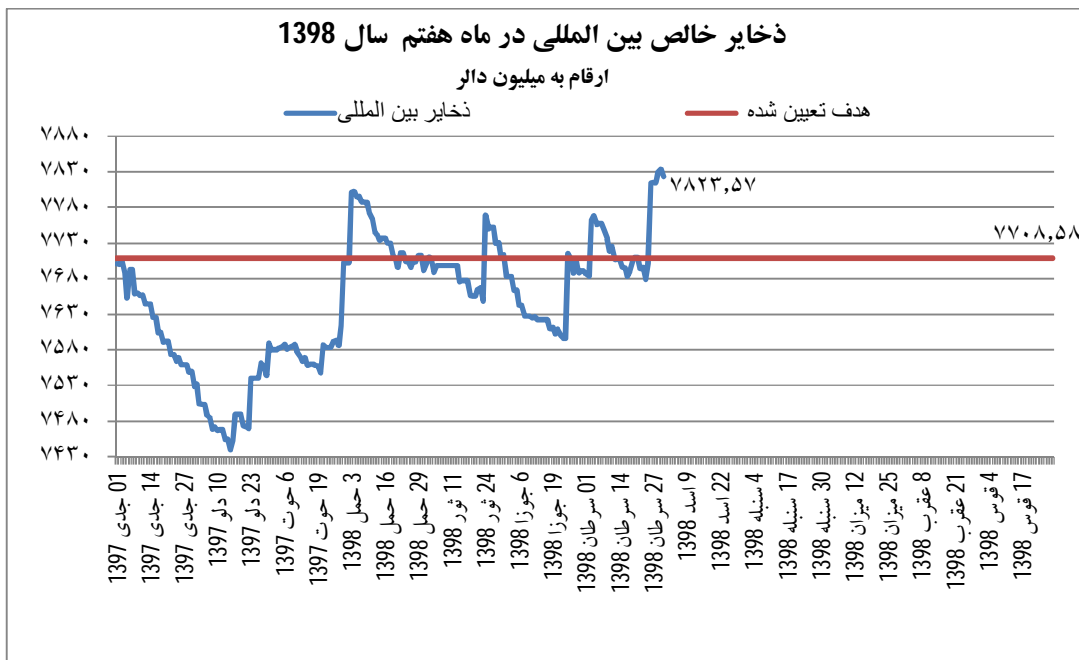
منبع: آمریت عمومی سیاست پولی

1.2 انباشت ذخایر خالص ارزی

طی سالیان اخیر، افزایش ذخایر اسعاری د افغانستان بانک که از جمله شاخص های اساسی اقتصاد ملی پنداشته میشود یکی از دستاوردهای بزرگ در نظام مالی کشور محسوب می گردد. بدون شک، میزان این ذخایر و چگونگی افزایش آن تأثیر مستقیم روی تطبیق بهتر سیاستهای پولی و نیز کنترول شاخص هایی چون نرخ مبادله افغانی، تورم پولی، حفظ ثبات و تعادل بیلانس تأدیات دارد.

در آغاز سال مالی 1398، ذخایر خالص بین المللی افغانستان حدود 7,708.58 میلیون دالر بوده، که این رقم در 31 سرطان 1398 به 7,823.57 میلیون دالر رسیده و به مقدار 114.99 میلیون دالر افزایش را نسبت به اول سال مالی نشان میدهد .

گراف ذیل روند رشد مقدار ذخایر بین المللی را طی سالهای مالی نشان میدهد.

منبع: آمریت عمومی سیاست پولی

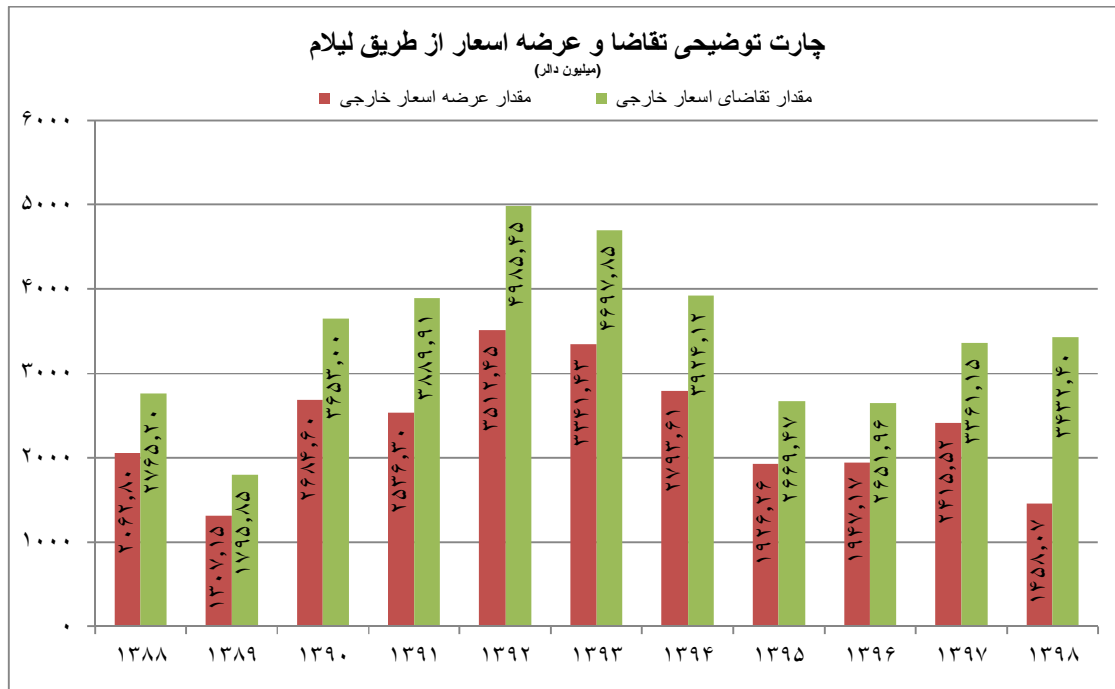
1.3 لیلام اسعار و اوراق بهادار

د افغانستان بانک بمنظور کنترول حجم پول در دوران ، پایه پولی و حفظ نرخ تبادل در اقتصاد از دو وسیله دست داشته خویش استفاده نموده است که پروسه لیلام اسعار هفته سه مرتبه و لیلام اوراق بهادار هفته یک مرتبه صورت میگیرد که جزئیات هر یک ذیلاً توضیح میگردد.

فروش ارز

از شروع سال مالی 1398 الی 31 سرطان 1398، د افغانستان بانک حدود 1,458.07 میلیون دالر امریکایی را از طریق روند لیلام اسعار به فروش رسانیده است که در مقابل در حدود 113.09 میلیارد افغانی را از بازار جمع آوری کرده است. همچنان، با عرضه اسعار در مارکیت اسعاری به مقدار 42.48 فیصد مجموع تقاضای اسعاری مارکیت مرفوع گردیده است.

گراف ذیل مقدار عرضه و تقاضای دالر را در طی 11 سال مالی نشان میدهد.

منبع: مدیریت عملیات بازار / آمریت عمومی سیاست پولی

فروش اوراق سرمایوی (مناقصه تکتانه)

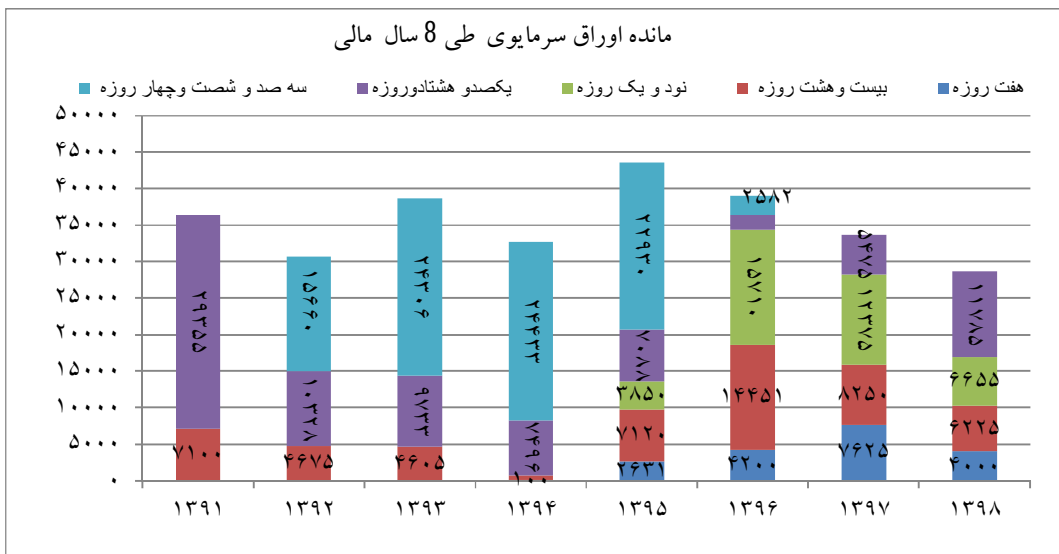
اوراق سرمایوی یکی از ابزار های دیگر سیاست پولی است که جهت مهار مقدار نقدینگی و اجرای سیاست پولی توسط د افغانستان بانک استفاده میشود. از این وسیله بمنظور جذب بیشتر مازاد نقدینگی از سیستم بانکی، ترویج بازار ثانوی اوراق بهادار، جلوگیری از تورم پولی، تنوع ابزار های سیاست پولی و تشویق بانک های تجاری به جذب بیشتر سپرده های افغانی از مردم می باشد.

با توجه به وضعیت فوق و جهت تشویق سرماییه گذاری در کشور و دسترسی هر چه بیشتر هموطنان به قرصه، حسب هدایت مقام محترم رهبری بانک، عرضه لیلام اوراق بهادار 364 روزه بتدریج کاهش یافته و همزمان با آن نرخ تکتانه نسبت به سال های گذشته نیز کمتر گردیده است تا بانک ها قرصه دهی شانرا با تکتانه پائینتر و شرایط آسانتر ارایه نمایند.

از آغاز سال مالی 1398 الی 31 سرطان، مانده اوراق سرمایوی¹ لیلام شده بالغ بر 28.665 میلیارد افغانی گردیده است. به همین ترتیب، حدود 59.83 میلیون افغانی تکتانه بابت اوراق سرمایوی پرداخت گردیده است.

¹ . Outstanding

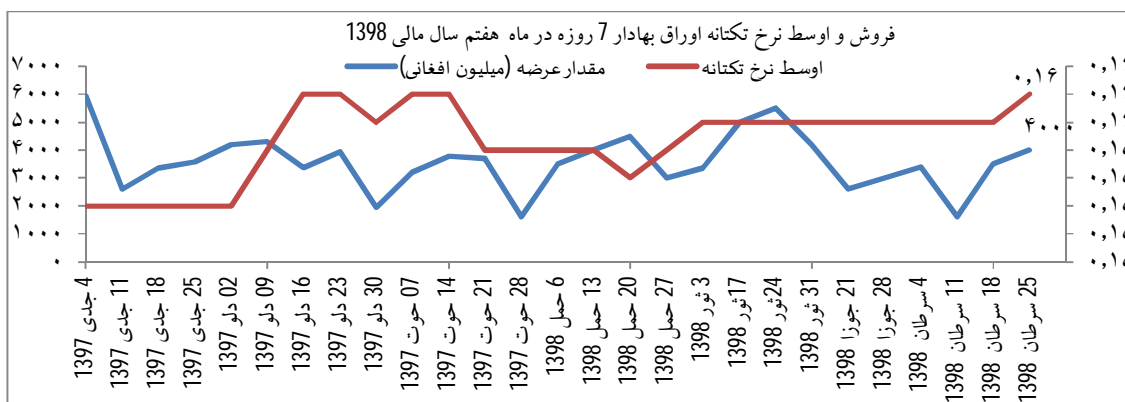

منبع: مدیریت عملیات بازار / آمریت عمومی سیاست پولی

اوراق بهادار هفت روزه

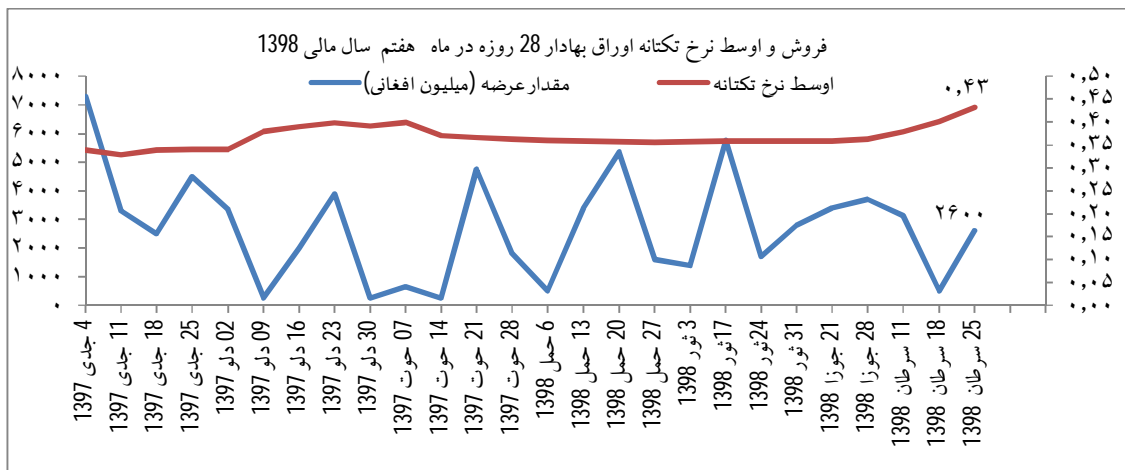
آخرین فروش اوراق بهادار هفت روزه در ماه سرطان 4 میلیارد افغانی با میانگین نرخ بهره 0.16 در صد بوده و مقدار مانده این اوراق به 4 میلیارد افغانی بوده است.

منبع: مدیریت عملیات بازار / آمریت عمومی سیاست پولی

اوراق بهادار 28 روزه

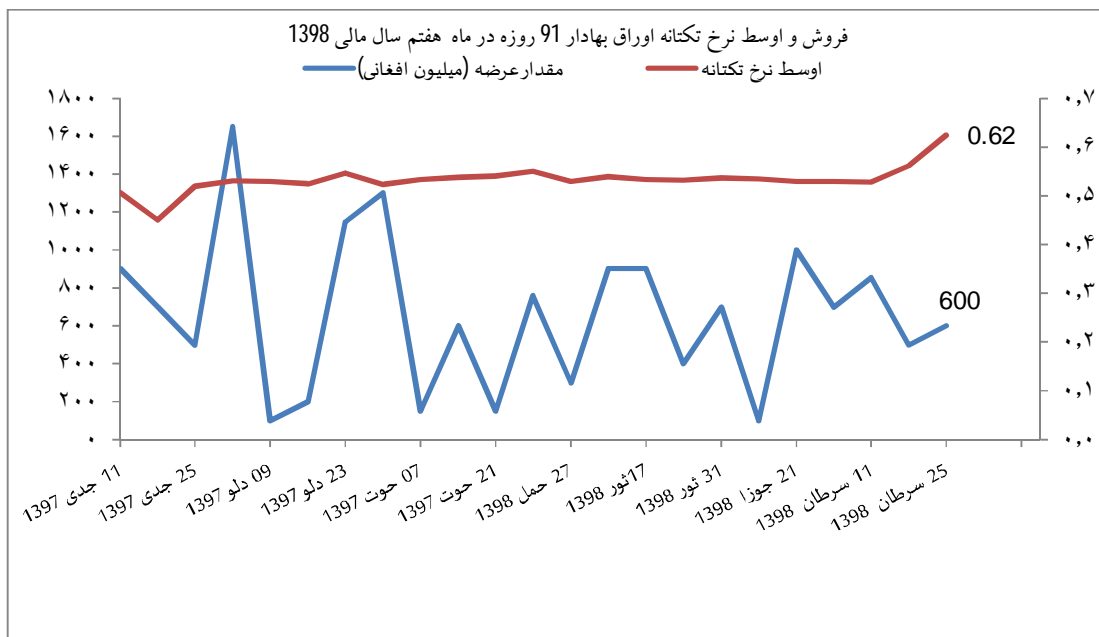
آخرین فروش اوراق بهادار 28 روزه در ماه سرطان بالغ بر 2.6 میلیارد افغانی با میانگین نرخ بهره 0.43 در صد گردیده و مقدار مانده آن 6.225 میلیارد افغانی بوده است.

منبع: مدیریت عملیات بازار / آمریت عمومی سیاست پولی

اوراق بهادار 91 روزه

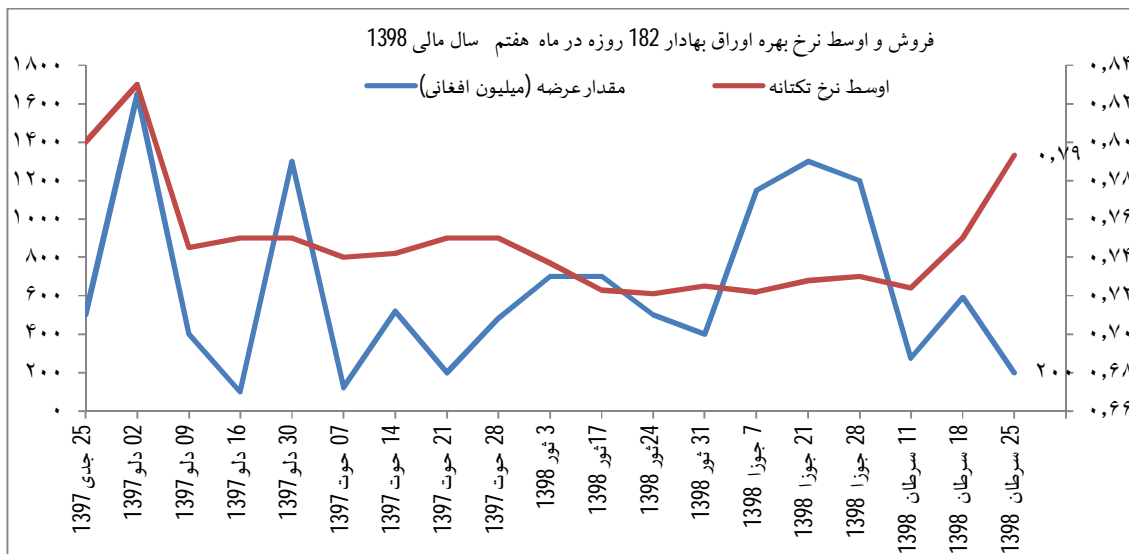
آخرین فروش اوراق بهادار 91 روزه در ماه سرطان 0.6 میلیارد افغانی با میانگین نرخ بهره 0.69 درصد بوده، در حالیکه مقدار مانده آن به 6.6 میلیارد افغانی می رسد.

منبع: مدیریت عملیات بازار / آمریت عمومی سیاست پولی

اوراق بهادار 182 روزه

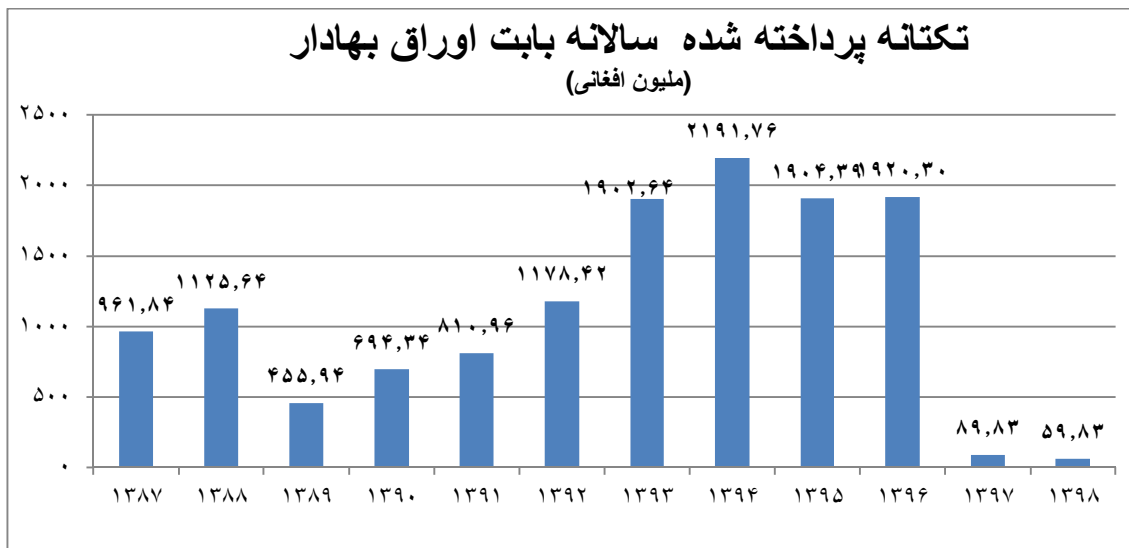
آخرین فروش اوراق بهادار 182 روزه در ماه سرطان 0.2 میلیارد افغانی با میانگین نرخ بهره 0.79 درصد بوده، در حالیکه مقدار مانده آن به 11.78 میلیارد افغانی می رسد.

قابل یاد آوری است که در پروسه لایم اوراق بهادار 364 روزه سال جاری کاهش به عمل آمده است.

تکتانه پرداخت شده

در طول 12 سال گذشته د افغانستان بانک مقدار پرداخت تکتانه ای که از بابت اوراق بهادار پرداخت گردید است قرار شرح ذیل چنین ارایه نمود.

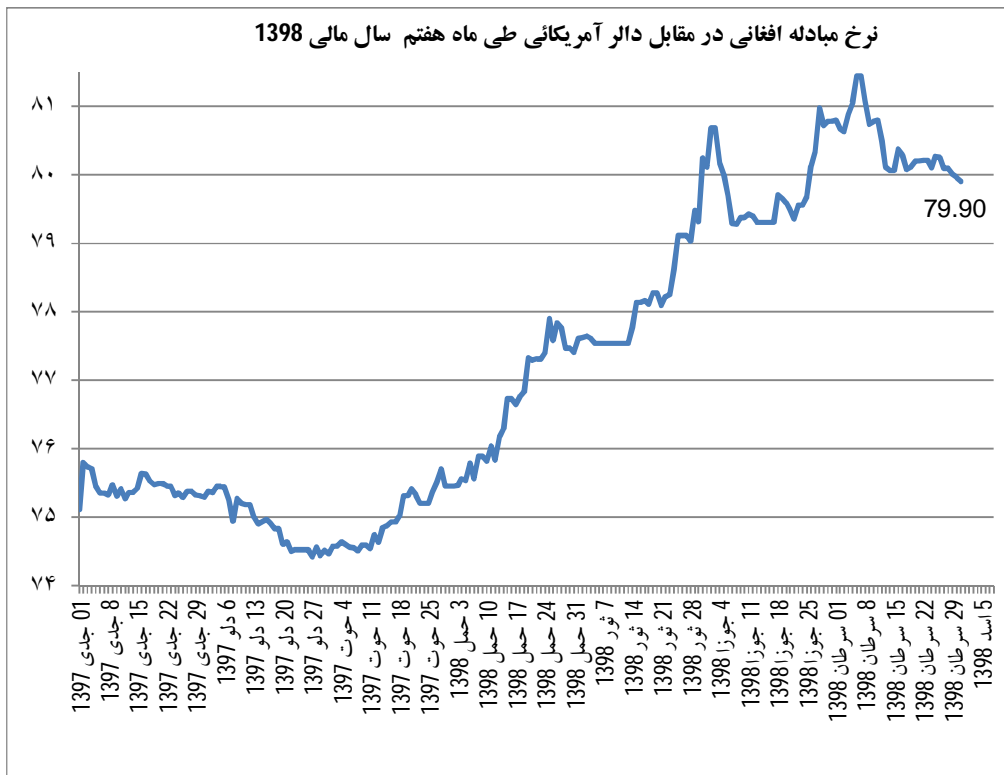

منبع: مدیریت عملیات بازار / آمریت عمومی سیاست پولی

1.4 نرخ مبادله

با وجودیکه د افغانستان بانک نرخ مبادله را مورد هدف قرار نمیدهد، نوسانات آنرا با در نظر داشت اهمیت تاثیر آن بالای سایر شاخص های اقتصادی به دقت کامل زیر نظر دارد. در نظام بازار آزاد، نوسانات در نرخ مبادله یک امر طبیعی بوده و عرضه و تقاضا عامل اصلی و تعیین کننده نرخ مبادله در بازار میباشد. طبق آمار موجود، نرخ مبادله افغانی در برابر دالر امریکایی و سایر ارز های عمده بین المللی از ابتدای سال روان مالی تا اکنون شاهد یک سلسله نوسانات بوده است.

از اول سال مالی 1398 الی 31 سرطان 1398، نرخ مبادله افغانی در مقابل دالر امریکایی بطور اوسط 80.43 افغانی ثبت گردیده است که در حدود 6.18 درصد کاهش ارزش از ابتدای سال داشته است و همچنان به آخر سرطان سال مالی نرخ تبادل 79.90 افغانی ثبت گردیده است.

منبع: مدیریت عملیات بازار / آمریت عمومی سیاست پولی

جدول شاخص های پولی

سال مالی 1398			سال مالی 1397					
سرطان	جوزا	ثور	قوس	سنبله	سرطان	جوزا	ثور	
1200%			6.00	4.00		3.00		سقف پایه پولی (%)
4.82	-4.5	-5.6	-2	-10	-7.9	-8	-7	رشد حقیقی پایه پولی (%)
258,700.66	259,654.32	256,580.40	271,804.90	293,168.93	254,441.02	253,771.80	257,098.45	رشد حقیقی پایه پولی (میلیون افغانی)
308,436.51	305,491.17	302,545.84	309,476.20	290,360.45	280,998.85	276,318.10	276,318.05	سقف پایه پولی (میلیون افغانی)
233,781.48	231,598.67	229,031.43	228,205.60	225,276.63	221,281.90	226,589.30	219,159.98	رشد حقیقی پول در دوران (میلیون افغانی)
244,230.13	241,897.91	239,565.70	256,127.40	242,631.24	232,559.09	228,685.20	228,685.19	سقف پول در دوران (میلیون افغانی)
7,823.57	7,691.22	7,713.28	7,708.59	7,549.36	7,413.45	7,499.33	7,285.75	رشد حقیقی ذخایر بین المللی (میلیون دالر)
7,708.58	7,708.58	7,708.58	7,550.34	7,402.80	7,301.16	7,250.34	7,267.37	سقف ذخایر بین المللی (میلیون دالر)
28,665	27,020	28,580	33,725	39,515	31,480	37,960	27,640	مانده اوراق بهادار (میلیون افغانی)
5,672.74	10,923.40	5,907.08	4,625.81	6,136.46	6,261.36	6,140.47	5,959.69	ذخایر الزامی (ذخایر اجباری) میلیون افغانی

2. سکتور حقیقی

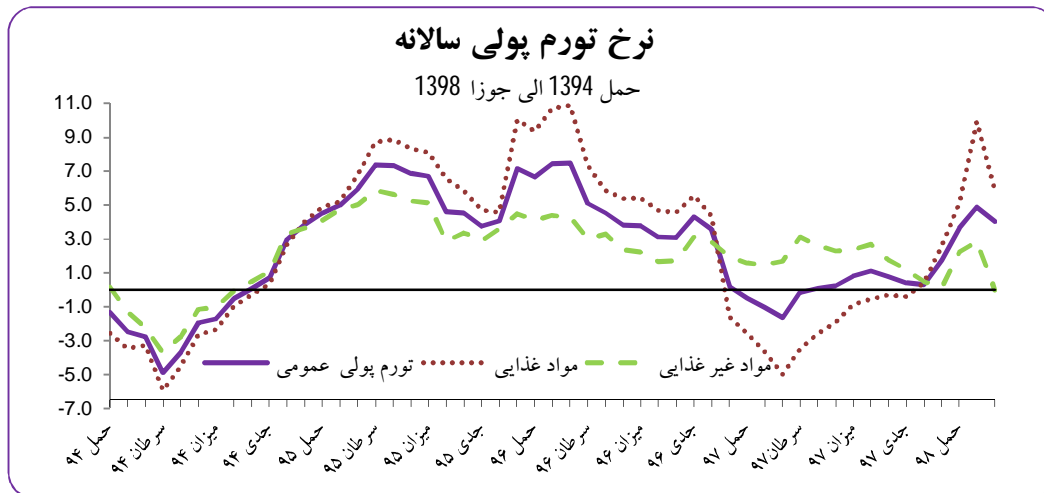
تغییرات تورمی بر اساس معیار محاسبه سالانه

نرخ تورم از ماه جدی 1397 بدینسو حالت نوسانی را به خود اختیار نموده است. شاخص عمومی قیمت مصرف کننده بر اساس معیار محاسبه سالانه شاخص قیمت مصرف از 4.88 درصد در ماه ثور به 4.03 درصد در ماه جوزا سال 1398 کاهش را نشان میدهد. این کاهش به دلیل کم شدن قیمت در هر دو بخش شاخص مواد غذایی و غیر غذایی در دوره تحت بررسی می باشد.

اجزای فرعی شاخص مواد غذایی و مواد غیر غذایی در دوره تحت بررسی سبب کاهش تورم در ماه جوزا گردیده است، که عبارت اند از: لبنیات، سبزیجات، مصالحه جات، سرپناه، برق، آب، گاز مایع، ترانسپورت و مخابرات، که در ذیل تغییرات در اجزای شاخص قیمت مصرف کننده در سطح ملی مورد ارزیابی قرار می گیرد.

تغییرات در شاخص قیمت مصرف کننده در سطح ملی				
شاخص ها	معیار محاسبه سالانه		معیار محاسبه ماهانه	
	ثور	جوزا	ثور	جوزا
تورم عمومی	4.88	4.03	1.09	-0.91
مواد غذایی	7.04	5.86	1.43	-1.83
مواد غیر غذایی	2.85	2.35	0.77	-0.02

منبع: اداره ملی احصائیه و معلومات/آمریت عمومی سیاست پولی

منبع: اداره ملی احصائیه و معلومات/آمریت عمومی سیاست پولی

نرخ تورم بر اساس معیار سالانه در بخش مواد غذایی از 7.04 درصد در ماه ثور به 5.86 درصد در ماه جوزا کمتر گردیده است. این کاهش از اجزای فرعی شاخص مواد غذایی از قبیل قیمت لبنیات، سبزیجات و نوشابه غیرالکولی سرچشمه گرفته و باعث کاهش قیمت در بخش شاخص مواد غذایی میگردد.

بر اساس معیار محاسبه سالانه، شاخص قیمت شیر، پنیر و تخم مرغ که 4.7 درصد شاخص عمومی را از آن خود ساخته، از 2.61 درصد در ماه ثور به 2.28 در ماه جوزا کاهش را نشان می‌دهد. دلیل اصلی این کاهش، افزایش فارم‌های مرغداری و کاهش تقاضا به تخم مرغ در فصل تابستان محسوب می‌گردد.

شاخص قیمت سبزی که 6 درصد شاخص عمومی را تشکیل می‌دهد، حالت نوسانی را به خود اختیار نموده است. بر اساس معیار محاسبه سالانه، تغییرات نزولی را تجربه نموده و به -0.73 درصد رسیده است، در حالیکه این رقم در ماه گذشته 6.67 مثبت گردیده است. دلیل اصلی پائین آمدن قیمت این شاخص در دوره تحت بررسی کاهش تقاضا محسوس می‌گردد.

شاخص قیمت مصالحه بر اساس معیار سالانه از 22.64 درصد در ماه ثور به 19.93 درصد در ماه جوزا کمتر گردیده است. گرمی آب و هوا در پاکستان و مصرف کم مصالحه جات در تابستان یکی از عوامل عنوان می‌گردد.

جدول ذیل تغییرات تورمی در بخش غذایی را در جوزا ماه نشان می‌دهد.

تغییرات در شاخص مواد غذایی در سطح ملی				
شاخص‌ها	معیار محاسبه سالانه		معیار محاسبه ماهانه	
	ثور	جوزا	ثور	جوزا
تورم در بخش غذایی	7.04	5.86	1.43	-1.83
نان و غله	9.94	10.16	1.59	0.28
گوشت	4.92	5.53	3.44	0.05
شیر، پنیر و تخم مرغ	2.61	2.28	-0.87	-0.42
روغن	-3.28	-2.87	0.77	0.22
میوه خشک و تازه	11.91	9.01	4.69	-4.22
سبزی	6.67	-0.73	-4.33	-1.00
شیرینی	7.35	7.36	4.27	1.23
مصالحه	11.15	19.93	4.72	-6.49
نوشابه غیر الکولی	5.45	5.51	-0.33	0.63

منبع: اداره ملی احصائیه و معلومات/آمریت عمومی سیاست پولی

شاخص مواد غیر غذایی که 52.2 درصد شاخص عمومی را تشکیل می‌دهد، در ماه جوزا 1398 کاهش نموده است. بر اساس محاسبه سالانه، این جز شاخص از 2.85 درصد در ماه ثور به 2.35 درصد در دوره تحت بررسی کمتر گردیده است. این کاهش بیشتر از اجزای فرعی شاخص مواد غیر غذایی از قبیل سرپناه، برق، آب، گاز مایع، ترانسپورت و مخابرات سرچشمه گرفته است.

شاخص قیمت پوشاک که 4.6 درصد کل شاخص را به خود اختصاص داده است، از 5.93 درصد در ماه ثور به 5.17 درصد در ماه جوزا کاهش نموده است. کارخانه های تولید لباس در داخل افغانستان تا اندازه توانسته است که جلو واردات لباسهای دوخت کشورهای بیرونی را بگیرد، افزایش در کارخانه های تولیدی در کشور باعث گریه تا کاهش اندک در قیمت پوشاک به میان بیاید.

شاخص قیمت لوازم منزل که 11.9 درصد شاخص عمومی را به خود اختصاص داده است از 4.89 درصد در ماه ثور به 4.62 درصد در ماه جوزا کاهش نموده است. کاهش تقاضا مردم به لوازم منزل نظر به خراب شدن وضعیت امنیتی و پائین آمدن قدرت خرید مردم یکی از عوامل در این دوره به شمار می رود.

شاخص قیمت ترانسپورت که 4.3 درصد شاخص عمومی را تشکیل میدهد، بر اساس معیار محاسبه سالانه، از 4.30 درصد در ماه ثور به 2.91 درصد در ماه جوزا کاهش نموده است. قیمت تیل در ماه جوزا سال روان به مقایسه عین دوره سال گذشته 14 درصد در بازار جهانی کاهش نموده و باعث کاهش قیمت ترانسپورت در این دوره گردیده است.

بر اساس معیار محاسبه سالانه، شاخص قیمت مخابرات که 1.7 درصد شاخص عمومی را به خود اختصاص داده است از 2.73- درصد در ماه ثور به 4.58- در صدر ماه جوزا تنزیل نموده است. دلیل عمده کاهش قیمت مخابرات در این اواخر توسعه و همگانی ساختن خدمات اینترنت در کشور است، که قرار است در سه سال آینده از طریق تکنولوژی های جی، اس، ام تری جی و وای مکس خدمات اینترنت را با سرعت بالا و قیمت نازل به تمام هموطنان در سر اسر کشور فراهم نمایند.

از سوی دیگر، قیمت بعضی از اجزای شاخص مواد غیرغذایی از قبیل معالجه و تداوی و رستوران و هتل در دوره تحت بررسی این افزایش را نشان میدهد.

تغییرات در شاخص مواد غیر غذایی در سطح ملی				
معیار محاسبه ماهانه		معیار محاسبه سالانه		شاخص ها
جوزا	ثور	جوزا	ثور	
-0.02	0.77	2.35	2.85	تورم در بخش غیر غذایی
0.01	0.38	3.68	4.42	تنباکو
0.73	0.89	5.17	5.93	پوشاک
-0.22	0.21	-0.37	0.00	سرپناه
0.00	0.63	4.62	4.89	لوازم خانه
0.27	2.54	5.30	5.24	صحت
0.21	0.62	2.91	4.30	ترانسپورت
-2.06	0.66	-4.58	-2.73	ارتباطات
-0.65	0.01	1.18	2.11	اطلاعات و فرهنگ
0.47	5.24	0.29	0.21	تعلیم و تربیه
0.88	0.56	4.56	4.04	رستوران و هتل
-0.43	1.45	1.59	3.97	متفرقه

منبع: اداره ملی احصائیه و معلومات/آمریت عمومی سیاست پولی

تغییرات تورمی بر اساس معیار محاسبه ماهانه

مقایسه کوتاه مدت شاخص نرخ تورم عمومی نیز نشان دهنده تغییرات نزولی می باشد. بر اساس آخرین آمار بدست آمده از اداره ملی احصائیه و معلومات، نرخ تورم بر اساس این معیار از 1.09 در صد در ماه ثور 1398 به -0.91 درصد در ماه جوزا سال جاری کاهش نموده است. شاخص قیمت مواد غذایی که 47.8 درصد شاخص عمومی را تشکیل میدهد، از 7.04 درصد در ماه ثور به 5.86 درصد در ماه جوزا کاهش نموده است. این کاهش بیشتر ناشی از پائین آمدن قیمت میوه جات خشک و تازه، سبزیجات، شکر، مصالحه جات و میوه جات در دوره تحت بررسی می باشد. شاخص قیمت میوه جات از 4.69 درصد به -4.22 در صد، قیمت سبزیجات از -4.33 در صد به -0.10 درصد، قیمت شکر از 4.27 در صد به 1.23 درصد و قیمت مصالحه جات از 7.17 درصد به -6.49 درصد کاهش نموده است.

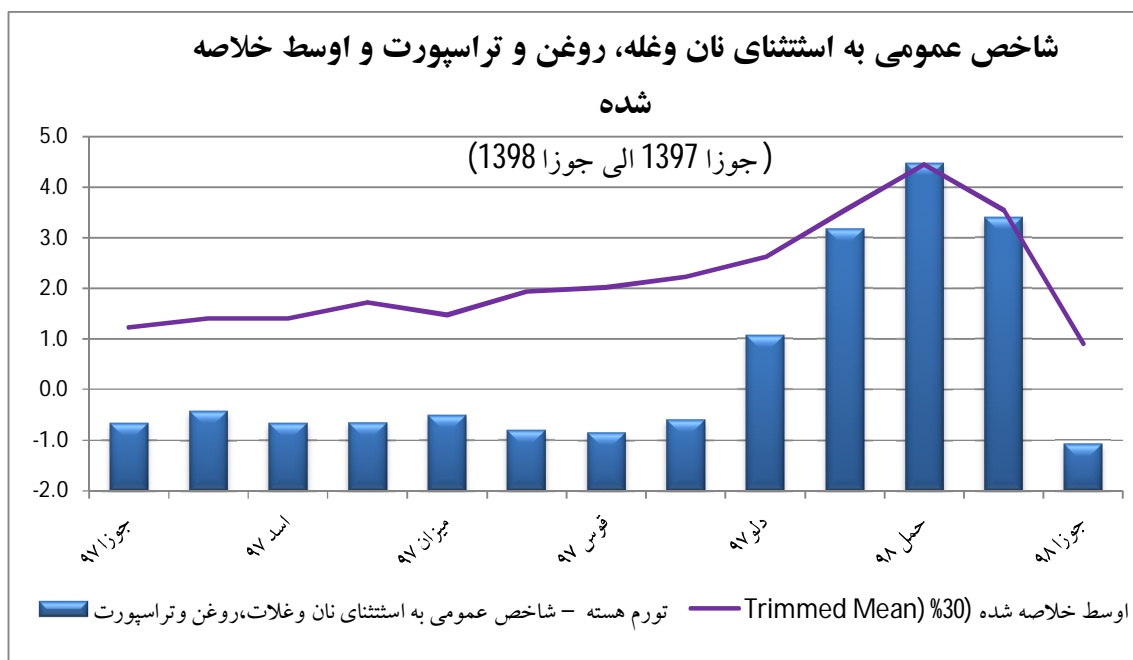
شاخص قیمت مواد غیر غذایی بر اساس این معیار در ماه جوزا 1398 به -0.02 درصد رسیده است. در حالیکه، این رقم در ماه ثور سال جاری 0.77 درصد محاسبه گردیده است. این کاهش به علت کم شدن قیمت در اجزای فرعی این شاخص از قبیل سرپناه، برق، آب، گاز مایع، ترانسپورت و مخابرات در دوره تحت بررسی می باشد. شاخص قیمت سرپناه که بیشترین وزن را در بخش مواد غیر غذایی داشته و با کمترین تغییرات بیشترین تاثیرات را از خود به جا یگذارد از این رو قیمت این جز شاخص از 0.21 درصد در ماه ثور به -22.0 درصد در ماه جوزا کاهش نموده است. شاخص قیمت ترانسپورت از 0.62 در صد به 0.21 درصد و قیمت شاخص مخابرات از 0.66 درصد به -2.06 درصد کاهش را نشان میدهند، که این کاهش باعث کم شدن قیمت در شاخص مواد غیر غذایی گردیده است.

تورم هسته

هدف از محاسبه نرخ تورم بر اساس این معیار بررسی دقیق و مشخص تغییرات در سطح عمومی قیمت ها می باشد. این معیار نشان دهنده تاثیرات عوامل غیرمترقبه و غیرنورمال بالای سطح عمومی قیمت ها بوده و یک قسمت معین شاخص را که عوامل متذکره در آن دخیل نمی باشد در بر می گیرد. تورم هسته آنچه از اجزای شاخص را که قیمت شان بصورت سرسام آور تغییر نموده اند و یا هم تغییرات در آن ها بسیار ناچیز می باشد، از شاخص بیرون ساخته و بعداً با استفاده از میتود های موجود تغییرات آنرا ارزیابی می نماید. یکی از معیار های مهم تورم هسته عبارت از اوسط خلاصه شده می باشد که در آن یک فیصدی مشخص از تعداد مجموعی اجزای موجود در شاخص حذف می گردد. در حال حاضر، تورم بر اساس اوسط خلاصه شده در افغانستان بعد از حذف 30 فیصد شاخص عمومی محاسبه می گردد. تورم بر اساس این معیار در ماه جوزا در مقایسه با ماه ما قبل آن از 4.45 درصد به 3.54 درصد کمتر گردیده است. معیار دیگر تورم هسته عبارت از "شاخص قیمت مصرف کننده به استثنای نان و غله، روغن و ترانسپورت" می باشد. تورم سالانه بر اساس این معیار از 4.48 درصد در ماه ثور 1398 به 3.54 درصد در ماه جوزا کاهش را نشان میدهد.

تغییرات تورم هسته در سطح ملی		
جوزا	ثور	شاخص ها
معیار محاسبه سالانه		
3.54	4.45	تورم اوسط خلاصه (Trimmed Mean 30%)
3.39	4.48	شاخص قیمت مصرف کننده به استثنای نان و غله، روغن و ترانسپورت

منبع: اداره ملی احصائیه و معلومات/آمریت عمومی سیاست پولی

3. سکتور خارجی

3.1 بیلانس حساب جاری

کسر حساب جاری کشور در ربع اول سال مالی ۱۳۹۸ نظر به عین ربع سال قبل کاهش نموده. کسر حساب جاری که در ربع اول سال مالی ۱۳۹۷ به مبلغ ۱۲۲۸,۸۷ میلیون دالر ثبت گردیده بود، در ربع اول سال مالی ۱۳۹۸ به مبلغ ۱۲۲۶,۴۱ میلیون دالر یعنی (۰,۲) در صد کاهش نموده است. این کاهش کسر در حساب جاری بیلانس تادیات عمده تأ ناشی از کاهش واردات و افزایش صادرات اجناس بوده و از جانب دیگر افزایش دریافت های خدماتی از قبیل (دریافت های خدماتی ساختمانی، مخابراتی، و دریافت های دیگر خدماتی تجارتي) و به همین ترتیب افزایش در عواید سرمایه گذاری (عاید اولیه) می باشد.

3.1.1 بیلانس حساب اجناس:

ارزش مجموعی واردات (اجناس) کشور در ربع اول سال مالی ۱۳۹۸ نماینگر کاهش 7 درصدی بوده و از ۱۸۳۶,۹۴ میلیون دالر در ربع اول سال مالی ۱۳۹۷ به مبلغ ۱۷۱۰,۴۷ میلیون دالر در ربع اول سال مالی ۱۳۹۸ رسیده است.

و به همین ترتیب ارزش مجموعی صادرات (اجناس) کشور در ربع اول سال مالی ۱۳۹۸ نشان دهنده افزایش ۶ درصدی بوده که از ۱۷۲,۴۵ میلیون دالر در ربع اول سال مالی ۱۳۹۷ به مبلغ ۱۸۲,۵۷ میلیون دالر در ربع اول سال مالی ۱۳۹۸ بالغ گردیده است.

نوت:

محركات اصلی و اساسی افزایش صادرات اجناس در ربع اول سال مالی ۱۳۹۸ عبارتند از صادرات پنبه، صادرات زعفران و صادرات میوه تازه و میوه خشک می باشد.

محركات اصلی و اساسی کاهش واردات اجناس در ربع اول سال مالی ۱۳۹۸ عبارتند از کاهش واردات کالاهای صنعتی، کاهش واردات اجناس مصرفی از قبیل (کندم و ارد کندمی، شکر، ادویه جات طبی، رخت باب، و واردات برق) می باشد.

3.1.2 بیلانس حساب خدمات:

کسر خالص حساب خدمات در ربع اول سال مالی ۱۳۹۸ حدود ۶۱ درصد کاهش را نظر به عین ربع سال قبل نشان میدهد. کسر حساب خدمات که در ربع اول سال مالی ۱۳۹۷ به مبلغ ۱۱۵,۷۵ میلیون دالر راپور داده شده بود در ربع اول سال مالی ۱۳۹۸ به مبلغ ۴۵,۱۷ میلیون دالر رسیده است.

کسر حساب خدماتی در سال مالی ۱۳۹۷ با استفاده از سه نوع دریافت ها متأثر گردیده است یعنی: دریافت های خدماتی ساختمانی، مخابراتی، و دیگر سرمایه گذاری های تجاری

3.1.3 حساب عاید اولیه:

عواید خالص اولیه کشور در ربع اول سال مالی ۱۳۹۸ نظر به عین ربع سال گذشته شاهد افزایش ۸۱ درصدی بوده که از ۲۴,۸۳ میلیون دالر در ربع اول سال مالی ۱۳۹۷ به مبلغ ۴۴,۹۲ میلیون دالر امریکایی در ربع اول سال مالی ۱۳۹۸ افزایش نموده است.

3.1.4 عاید ثانوی:

عواید ثانوی در کل (کمک های بلاعوض و انتقالات وجوه کارگران) در ربع اول سال مالی ۱۳۹۸ نظر به عین ربع سال قبل کاهش ۴۳ درصدی را نشان داده که از ۵۲۶,۵۵ میلیون دالر امریکایی در ربع اول سال مالی ۱۳۹۶ به مبلغ ۳۰۱,۷۳ میلیون دالر امریکایی در ربع اول سال مالی ۱۳۹۸ کاهش نموده است.

• انتقالات جاری (کمک های بلاعوض):

انتقالات جاری خالص به دولت افغانستان کاهش ۶۰ درصدی را نشان داده که از ۴۰۸ میلیون دالر امریکایی در ربع اول سال مالی ۱۳۹۷ به مبلغ ۱۶۲,۸ میلیون دالر امریکایی در ربع اول سال مالی ۱۳۹۸ رسیده است.

• **وجوه خالص انتقالی افراد خصوصی:**

وجوه خالص انتقالی افراد خصوصی بداخل کشور ۱۷ در صدی افزایش نموده، که از ۱۱۸,۵۹ میلیون دالر در ربع اول سال مالی ۱۳۹۷ به مبلغ ۱۳۸,۹۴ میلیون دالر در ربع اول سال مالی ۱۳۹۸ افزایش نموده است.

• **حساب سرمائیوی بیلانس تادیات:**

حساب سرمائیوی بیلانس تادیات که شامل (انتقالات سرمائیوی میباشد)، نشان دهنده افزایش ۷۱۴ در صدی بوده، که از ۴,۸۴ میلیون دالر در ربع اول سال مالی ۱۳۹۷ به مبلغ ۳۹,۴۲ میلیون دالر امریکایی در ربع اول سال مالی ۱۳۹۸ رسیده است.

3.2 حساب مالی بیلانس تادیات:

حساب مالی (خالص) بیلانس تادیات که شامل سرمایه گذاری مستقیم، سرمایه گذاری غیر مستقیم، دیگر سرمایه گذاری ها و دارائی های ذخیروی می باشد از ۴۶,۸ میلیون دالر در ربع اولی سال مالی ۱۳۹۷ به مبلغ ۹۵,۱۶ - میلیون دالر در ربع اول سال مالی ۱۳۹۸ می رسد.

• **سرمایه گذاری مستقیم:**

ارزش خالص سرمایه گذاری مستقیم خارجی در ربع اول سال مالی ۱۳۹۸ نشان دهنده کاهش ۴۴ در صدی بوده که از ۳۱,۵۸ میلیون دالر امریکایی در ربع اول سال مالی ۱۳۹۷ به مبلغ ۱۷,۵۸ میلیون دالر امریکایی در ربع اول سال مالی ۱۳۹۸ رسیده.

و به به همین ترتیب، سرمایه گذاری غیر مستقیم (سرمایه گذاری در اسناد قرضه) از ۵۴ - میلیون دالر امریکایی در ربع اول سال ۱۳۹۷ به مبلغ ۲۰ میلیون دالر امریکایی در ربع اول سال مالی ۱۳۹۸ افزایش نموده است.

جدول ۱: بیلانس تادیات افغانستان به (ملیون دالر امریکائی):

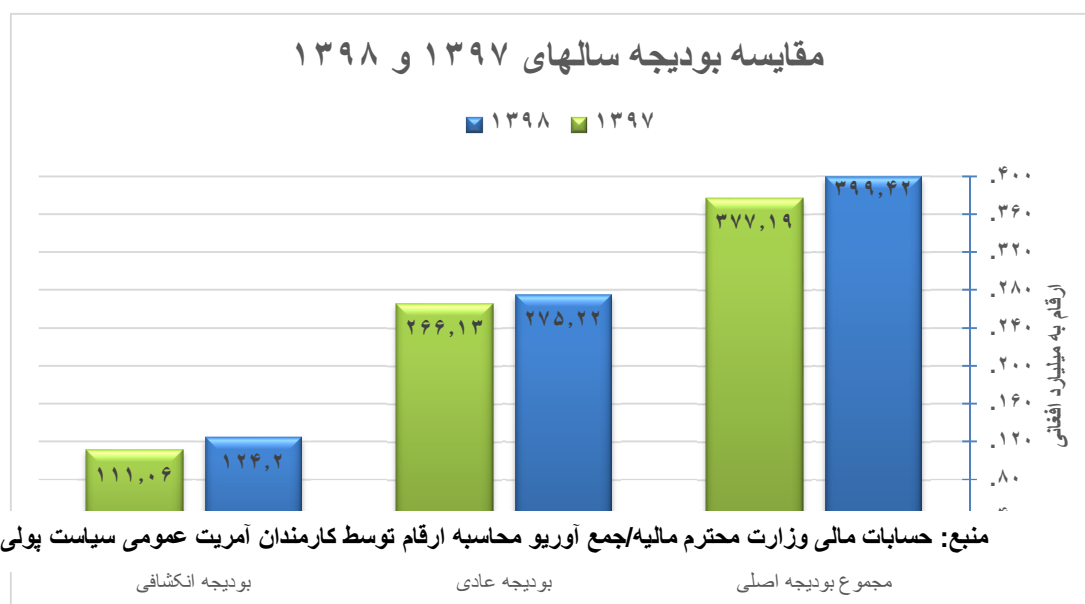
Items / Years	Q1- 97	Q2- 97	Q3 - 97	Q4 - 97	Q1- 98	%change
Current Account	-1228.87	-829.74	-895.81	-1119.14	-1226.41	-0.2%
<i>Credit</i>	924.80	1120.01	1162.74	995.34	798.13	-14%
<i>Debit</i>	2153.66	1949.75	2058.56	2114.48	2024.55	-6%
Goods and Services Account	-1780.24	-1534.46	-1494.92	-1591.78	-1573.07	-12%
<i>Credit</i>	340.42	364.21	461.39	459.30	398.32	17%
<i>Debit</i>	2120.66	1898.68	1956.31	2051.08	1971.39	-7%
Goods Account	-1664.49	-1499.75	-1386.93	-1473.41	-1527.90	-8%

<i>Credit</i>	172.45	146.81	261.88	294.09	182.57	6%
<i>Debit</i>	1836.94	1646.56	1648.81	1767.50	1710.47	-7%
Services Account	-115.75	-34.72	-108.00	-118.37	-45.17	-61%
<i>Credit</i>	167.96	217.40	199.51	165.21	215.75	28%
<i>Debit</i>	283.72	252.12	307.50	283.58	260.92	-8%
Primary Income Account	24.83	54.00	58.70	44.32	44.92	81%
<i>Credit</i>	35.27	65.53	109.23	67.45	61.34	74%
<i>Debit</i>	10.45	11.52	50.52	23.12	16.42	57%
Secondary Income Account	526.55	650.72	540.40	428.32	301.73	-43%
<i>Credit</i>	549.11	690.27	592.13	468.60	338.47	-38%
<i>Debit</i>	22.56	39.55	51.72	40.28	36.74	63%
Current transfers (Official grants)	408.0	530.6	404.4	365.5	162.8	-60%
Personal transfers	118.59	120.11	135.97	62.80	138.94	17%
<i>Credit</i>	141.15	159.65	187.70	103.08	175.68	24%
<i>Debit</i>	22.56	39.55	51.72	40.28	36.74	63%
Capital account	4.84	171.93	427.13	588.81	39.42	714%
<i>Credit</i>	4.84	171.93	427.13	588.81	39.42	714%
<i>Debit</i>	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
Capital transfers	4.84	171.93	427.13	588.81	39.42	714%
<i>Credit</i>	4.84	171.93	427.13	588.81	39.42	714%
<i>Debit</i>	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
Financial account	46.8	74.8	184.8	167.23	-95.16	-303%
Direct investment	-31.58	-40.85	-55.28	-29.85	-17.58	-44%
Net acquisition of financial assets	3.78	3.78	-30.90	-19.11	-10.52	-378%
Net incurrence of liabilities	35.36	44.63	24.38	10.75	7.06	-80%
Portfolio investment	-54.02	18.22	24.37	34.94	20.0	-137%
Net acquisition of financial assets	-54.02	18.22	24.37	34.94	19.96	-137%
<i>Net incurrence of liabilities</i>	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
Other investment	109.58	57.53	103.07	89.54	-126.85	-216%
<i>Assets</i>	80.47	44.96	79.32	73.59	-131.36	-263%
<i>Liabilities</i>	-29.11	-12.57	-23.75	-15.95	-4.51	-85%
Reserve Assets	22.79	39.85	112.68	72.60	29.31	29%
Net errors and omissions	1270.79	732.56	653.53	697.56	1091.83	-14%

4. سکتور مالی

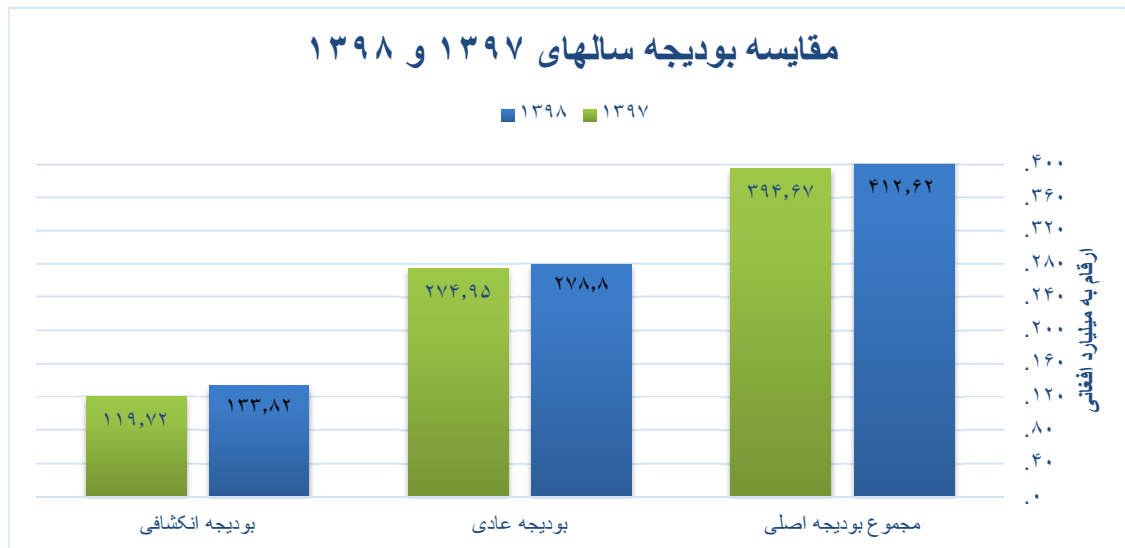
هدف اصلی سیاست مالی، دستیابی به افزایش مداوم جمع آوری درآمد است تا به تدریج از هزینه های عادی و انکشافی که از خارج تامین میگردد تخصیص بودجه در راستای استراتیژی انکشاف ملی افغانستان فراهم شود. علاوه بر این، اهداف دیگر شامل بهبود مدیریت مصارف دولتی، اصلاح سیاستهای مالی، فورمولبندی سیاست مالی، کارایی و مؤثریت شرکتهای، مالیات و اداره گمرک میباشد. طوریکه میدانیم در اقتصاد های در حال توسعه در سراسر جهان عدم تعادل بودجه (کسربودجه) وجود دارد. در افغانستان مجموع مصارف اصلی بیشتر از عواید داخلی به استثنای کمکهای خارجی است.

در شروع سال مالی 1398 بودیجه اصلی مبلغ ۳۹۹,۴۲ میلیارد افغانی تصویب شده بود که در مقایسه با سال مالی ۱۳۹۷ که مبلغ ۳۷۷,۱۹ میلیارد افغانی بوده است، ۲۲,۲۳ میلیارد و یا ۵,۸۹٪ افزایش را نشان میدهد. از مجموع بودیجه اصلی سال مالی ۱۳۸۹، بودیجه عادی و بودیجه انکشافی هر یک به ترتیب ۲۷۵,۲۲ میلیارد و ۱۲۴,۲۰ میلیارد افغانی منظور شده است.

قابل یادآوری است که بودیجه ملی در جریان سال مالی همیشه قابل تغییر بوده، که به دلیل کمک های غیر اختیاری از طرف کمک کننده ها و یا هم به دلیل بررسی نیم سال بودیجه توسط وزارت مالیه میباشد.

گراف ذیل نشان دهنده آخرین ارقام برای بودیجه سال مالی روان الی اخیر ماه سرطان میباشد. تغییراتی که در ارقام ذیل بوجود آمده است به دلیل کمک های غیر اختیاری کمک کننده ها میباشد، درحالیکه بررسی نیمه سال بودیجه سال مالی 1398 تا هنوز از سوی پارلمان تایید نگردیده است.

منبع: حسابات مالی وزارت محترم مالیه/جمع آوریو محاسبه ارقام توسط کارمندان آمریت عمومی سیاست پولی

مجموع بودیجه اصلی الی اخیر سرطان سال مالی ۱۳۹۸ به ۴۱۲.۶۲ میلیارد افغانی رسیده است که از آن جمله بودیجه عادی و بودیجه انکشافی هر یک مبلغ ۲۷۸.۸۰ میلیارد افغانی و ۱۳۳.۸۲ میلیارد افغانی را تشکیل میدهد. از شروع سال مالی الی اخیر سرطان بودیجه اصلی ۳٪ افزایش یافته است، همچنان در مقایسه با بودیجه سال مالی ۱۳۹۷ در عین وقت (اخیر سرطان) ۴.۵۵٪ و یا ۱۷.۹۵ میلیارد افغانی افزایش را نشان میدهد.

مجموع عواید (عواید داخلی و کمکهای خارجی) در ماه سرطان سال مالی ۱۳۹۸ مبلغ ۳۸.۷۷ میلیارد افغانی میباشد، در حالیکه مجموع عواید در ماه جوزا ۲۷.۴۰ میلیارد افغانی بود که ۱۱.۳۷ میلیارد افغانی یا ۴۱.۵۰٪ افزایش را نشان میدهد. مجموع عواید از شروع سال مالی الی اخیر ماه سرطان سال مالی ۱۳۹۸ به ۱۹۹.۵۳ میلیارد افغانی رسیده است که از جمله ۱۱۰.۴۴ میلیارد و ۸۹.۱۰ میلیارد افغانی آنرا به ترتیب عواید داخلی و کمکهای خارجی تشکیل میدهند.

در ضمن، عواید داخلی در ماه سرطان سال مالی ۱۳۹۸ به ۱۵.۶۴ میلیارد افغانی میرسد، در حالیکه عواید داخلی در ماه جوزا ۱۳.۶۰ میلیارد افغانی بوده است، که ۲.۰۵ میلیارد افغانی و یا ۱۵.۰۵٪ افزایش را نشان میدهد. از طرف دیگر، کمکهای خارجی (به شمول قرضه) در ماه سرطان سال مالی ۹.۳۲ میلیارد افغانی (۶۷.۵۷٪) افزایش یافته است که از ۱۳.۸۰ میلیارد افغانی در ماه جوزا به ۲۳.۱۳ میلیارد افغانی در ماه سرطان رسیده است.

همچنان، مجموع مصارف از شروع سال مالی ۱۳۹۸ الی اخیر ماه سرطان به ۱۹۶.۵۷ میلیارد افغانی رسیده است، که مصارف عادی و مصارف انکشافی هر یک ۱۳۸.۵۲ میلیارد و ۵۸.۰۵ میلیارد افغانی را تشکیل میدهند. مصارف عادی در ماه سرطان ۲۵.۲۵ میلیارد افغانی میباشد در حالیکه مصارف مذکور در ماه جوزا

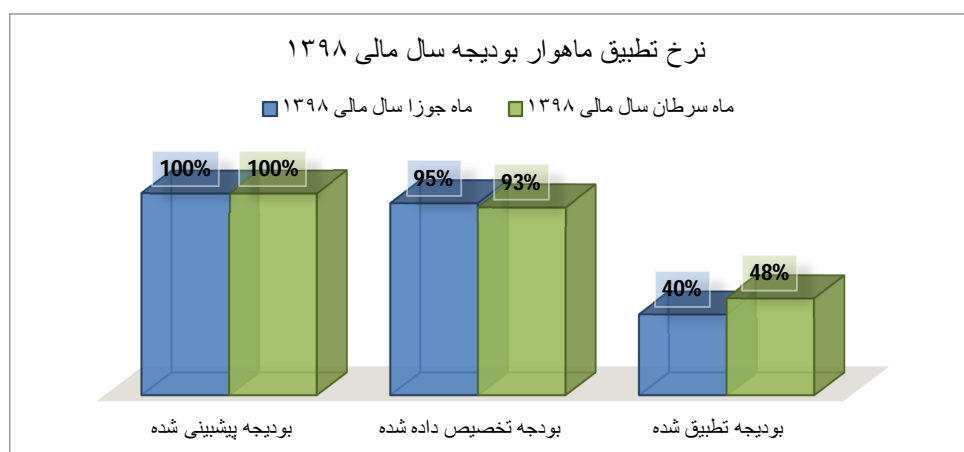

سال مالی 21.83 میلیارد افغانی بوده است، کسه نشان دهنده 3.42 میلیارداً افغانی (15.65٪) افزایش میباشد. همچنان مصارف انکشافی در ماه سرطان سال مالی ۱۳۹۸ به 7.87 میلیارد افغانی رسیده، ولی در ماه جوزا مصارف انکشافی 15.58 میلیارد افغانی بوده است که نشان دهنده 7.71 میلیارد افغانی و یا 49.49٪ کاهش میباشد.

مشخصات	ماه جوزا سال مالی ۱۳۹۸	ماه سرطان سال مالی ۱۳۹۸	از شروع سال مالی ۱۳۹۸ الی ختم ماه سرطان	تفاوت (بین ماه جوزا و ماه سرطان)	رشد ماهانه (%)
	ارقام به میلیارد افغانی				
مجموع عواید	27.40	38.77	199.53	11.37	41.50
عواید داخلی	13.60	15.64	110.44	2.05	15.05
کمک های خارجی	13.80	23.13	89.10	9.32	67.57
مجموع مصارف	37.41	33.12	196.57	(4.29)	(11.47)
مصارف عادی	21.83	25.25	138.52	3.42	15.65
مصارف انکشافی	15.58	7.87	58.05	(7.71)	(49.49)

منبع: حسابات مالی وزارت محترم مالیه/جمع آوریو محاسبه ارقام توسط کارمندان آمریت عمومی سیاست پولی

اجرای بودیجه اصلی الی آخر ماه سرطان سال مالی ۱۳۹۸ به 48٪ رسیده است که تخصیصات صادر شده به 93٪ میرسد. قابل ذکر است که برای سال مالی ۱۳۹۸ مجموع بودیجه انکشافی مبلغ 133.82 میلیارد افغانی پیشبینی شده است که از جمله 93٪ آن تخصیص داده شده است، و 43٪ آن مصرف گردیده است. از سوی دیگر بودیجه عادی 278.80 میلیارد افغانی پیشبینی شده است که تخصیصات صادر شده آن 94٪ بوده، و تنها 50٪ از مجموع مبلغ منظور شده به مصرف رسیده است.

منبع: حسابات مالی وزارت محترم مالیه/جمع آوریو محاسبه ارقام توسط کارمندان آمریت عمومی سیاست پولی

5. سویت

Report of (Outward) Transactions from 1/4/ 1398 up to 31/4/1398

Categories	Remmitter Parties	Massage Type	USD	EUR	GBP	SAR	INR
A	Ministries	MT 103 ,700 & 910	22,683,916.34	2,008,856.65		2,000.00	1,358,890.00
B	Commercial Banks	202	77,256,724.64	50,000.00			
C	Da Afghanistan Bank	200	267,000,000.00	115,779,124.52	170,319,749.75		

Report of (Inward)Transactions fromfrom 1/4/ 1398 up to 31/4/139

Categories	Beneficiary Parties	Massage Type	USD	EUR	AED		
A	Ministries	MT 103 ,700 & 910	227,990,620.70	21,385,344.74	4,921,930.00		
B	Commercial Banks	202	19,476,299.32				
C	Da Afghanistan bank	200					

به ارزش مجموعی (127000524.49) دالر و به تعداد 3 معامله تبادلی بانک جهانی به ارزش مجموعی FX Deal بر علاوه به تعداد 43 معامله تبادلی 9072384.88 دالر امریکائی نیز اجرا گردیده است

6. سکتور بانکی

خلاصه گزارش

قرار آخر جوزا 1398 (جون 2019) شاخص های عمده مالی نظام بانکی در مقایسه با جوزا 1397 دارای روند صعودی میباشد. مجموع دارایی ها، قروض ناخالص، سپرده ها و مفاد طی دوره یاد شده افزایش نموده اند، که بر علاوه افزایش نرخ دالر در اثر اعطای قروض، استفاده مزید از قروض اضافه برداشت و مفادآوری بوجود آمده است، سیالیت نظام بانکی در سطح مناسب قرار دارد. اما سرمایه مالی بنابر توضیح سود سهام و قرار گرفتن یک بانک خصوصی تحت مدیریت تصفیه کاهش کرده است و کیفیت قروض همچنان دارای روند نزولی میباشد.

مجموع دارایی های نظام بانکی در مقایسه با سال قبل 0.62 فیصد افزایش داشته و از قرار ماه جوزا سال 1398 بالغ بر 309.55 میلیارد افغانی میگردد که در دوره مشابه قبلی (جوزا 1397) بالغ بر 307.65 میلیارد افغانی میگردد. مجموع دارایی ها به اندازه 0.93 فیصد در مقایسه ماه قبلی افزایش نموده است، که بابت افزایش در نرخ دالر در مقابل پول افغانی میباشد.

مجموع قروض ناخالص نظام بانکی از قرار جوزا 1398 بالغ بر 44.01 میلیارد افغانی میگردد، در مقایسه با دوره مشابه سال قبلی (جوزا 1397) که در آن قروض ناخالص نظام بانکی به 42.12 میلیارد افغانی میرسید، به اندازه 4.48 فیصد افزایش را نشان میدهد. افزایش ذکر شده در مجموع قروض ناخالص نظام

بانکی طی دوره یاد شده عمدتاً در اثر اعطای قروض، استفاده مزید از قروض اضافه برداشت و افزایش نرخ دالر در مقابل پول افغانی میباشد. مجموع قروض ناخالص در مقایسه با ماه قبلی (ثور 1398) به اندازه 0.40 فیصد عمدتاً بابت افزایش نرخ دالر در مقابل پول افغانی صعود نموده است.

مجموع سپرده ها که منبع اساسی تمویل در بانکها به شمار می رود متشکل از سپرده های مشتریان و بین البانکی میباشد، که در مقایسه با سال قبل (جوزا 1397) شاهد 0.95 فیصد افزایش بوده و ازقرارماه جوزا سال 1398، بالغ بر 265.81 میلیارد افغانی میگردد. افزایش در مجموع سپرده ها بابت افزایش نرخ دالر در مقابل پول افغانی میباشد. این منبع اساسی تمویل در بانکها از ماه گذشته بدینسو به اندازه 0.46 فیصد افزایش را نشان میدهد، که نیزعمدتاً بابت افزایش در نرخ دالر در مقابل پول افغانی صورت گرفته است.

نظام بانکی دارای سرمایه کافی بوده، از قرارجوزا 1398 بالغ بر 35.60 میلیارد افغانی گردیده به اندازه 11.50 فیصد مجموع دارایی ها را تشکیل میدهد. سرمایه مالی در مقایسه با دوره قبلی (جوزا 1397) به اندازه 0.46 فیصد کاهش دارد که عمدتاً در اثر پرداخت سود سهام و قرار گرفتن یک بانک خصوصی تحت مدیریت تصفیه صورت گرفته است.

نظام بانکی افغانستان در نیمه اول سال مالی 1398 (جون 2019)، به مبلغ 1.28 میلیارد افغانی مفاد خالص نموده است که در دوره مشابه قبلی (جون 2018 -جوزا 1397) 661 میلیون افغانی مفاد خالص نموده بوده. در نتیجه افزایش مفاد نسبت برگشت بر دارایی ها در مقایسه با 0.44 فیصد در جوزا 1397 به 0.75 فیصد در این دوره (جوزا 1398) افزایش یافته است.

سیالیت تمام بانکها در مطابقت با حد اقل تعیین شده بانک مرکزی قرار داشته و از لحاظ وضعیت باز اسعار خارجی، تمام بانکها (به استثنی چهار بانک که از حد تعیین شده بانک مرکزی ± 40 برای اسعار خارجی و ± 20 برای اسعار انفرادی خارجی" دالر و یورو طویل المدت تخطی نموده اند) در مطابقت با حدود تعیین شده دافغانستان بانک میباشند.

از قرار ماه جوزا 1398 نسبت سرمایه مقرراتی تمام بانکها بالاتر از حد اقل تعیین شده بانک مرکزی (12 % دارایی های عیار شده به اساس خطر) قرار دارند. نسبت سرمایه مقرراتی نظام بانکی در حدود 26.55 فیصد میباشد، که در مقایسه با ماه جوزا سال قبل که به 27.39 فیصد میرسید، به اندازه 0.84 فیصد کاهش داشته است.

نظام بانکی متشکل از 14 بانک دارای جواز می باشد که از آنجمله 3 بانک دولتی، 7 بانک خصوصی متعارف، 1 بانک اسلامی و متباقی 3 فروع بانک های خارجی اند. ذیلاً تعداد نمایندگی ها و سایر تسهیلات بانکی موجود در کشور ارائه میگردد.

تعداد	تسهیلات
205	نمایندگی با خدمات کامل
205	نمایندگی با خدمات محدود
351	ماشین های خودکار صرافى (نوع 22)
94	*2 سایر تسهیلات (نوع 252421)
105	محلات فروش (نوع 23) **
960	مجموعه

جدول 1

تعداد	کارت ها
601,148	کارت بدهی (دبت کارت)
1,531	کارت اعتبار (کریدت کارت)
238,061	کارت ای تی ایم (ATM)
14,034	ویب سرفر کارت
5,495	کارت پیش پرداخت

* **سهولت نوع 21:** واحد ایکه صلاحیت طی مراحل ابتدائ قرضه را داشته، اما صلاحیت پرداخت قرضه را ندارد.

سهولت نوع 24: واحد ایکه فقط صلاحیت تادیه پول نقد را داشته مانند پرداخت معاشات کارمندان دولتی و غیر دولتی، و یا سایر تادیات نقدی برای مشتریان بانک.

سهولت نوع 25: واحد ایکه صرف صلاحیت در یافت پولی نقد را از عامه بشکل امانات در حسابات مختلف اشخاص حکمی و حقیقی (معمولا سفارت خانه ها، هتل ها و غیره) و صدور رسید جهت در یافت پول نقد.

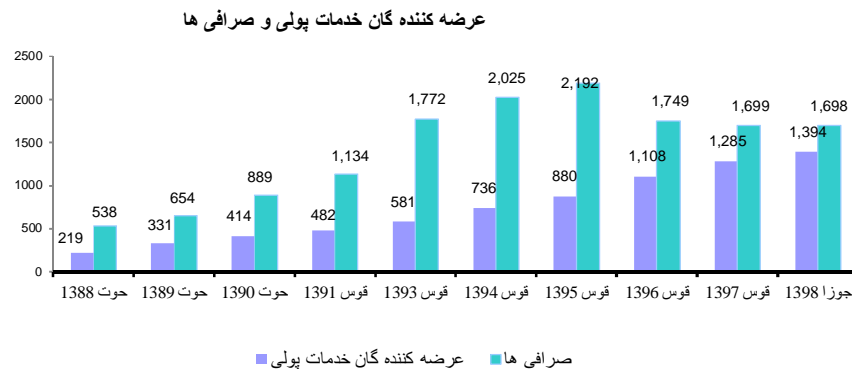
** **سهولت نوع 23:** شبکه ای خدماتی در فروشگاهها (تنها مصارف را وضع نموده اما صلاحیت پس انداز را ندارد).

5,011	ماستر کارت
865,280	مجموعه

جدول 2

تسهيلات نمايندگي در 33 ولايت کشور بشمول شهر کابل قابل دسترس بوده، در حالیکه خدمات ATM در 28 ولايت، دبت کارت در 31 ولايت کشور و کريدت کارت در 6 ولايت کشور قابل دسترس می‌با شد.

ضمناً، تا کنون بطور مجموعی بتعداد 1394 عرضه کنندگان خدمات پولی مجوز و بتعداد 1698 صرافان مجوز در کشور فعالیت مینمایند. از 1394 عرضه کنندگان خدمات پولی مجوز، 277 عرضه کننده خدمات پولی در کابل، 840 عرضه کننده خدمات پولی در سایر ولايات مصروف فعالیت می‌باشند. برعلاوه، به تعداد 286 نمايندگي های دفتر مرکزی عرضه کنندگان خدمات پولی در شهر کابل و سایر ولايات مصروف فعالیت اند. از 1698 صرافي های مجوز، 376 صرافي در کابل، 1316 در سایر ولايات و به تعداد 6 نمايندگي دفتر مرکزی در سایر ولايات کشور فعالیت می نمایند. جهت مشاهده روند عرضه کنندگان خدمات پولی و صرافان به گراف شماره (1) مراجعه گردد.

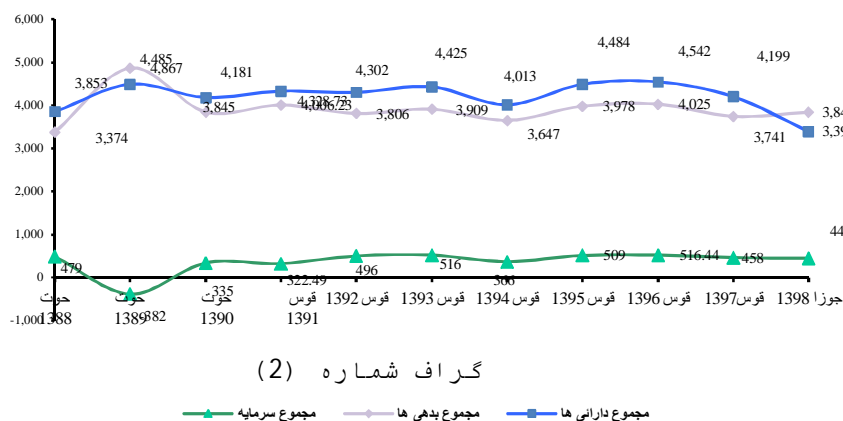
گراف شماره (1)

6.1 مجموع دارایی ها

مجموع دارایی های نظام بانکی از قرار جوزا 1398 بالغ بر 309.55 میلیارد افغانی (3.83 میلیون دالر) میگردد که در مقایسه با 6.55 فیصد رشد دوره قبلی (جوزا 1397)، به اندازه 0.62 فیصد در این دوره افزایش کرده است. افزایش فوق الذکر در مجموع دارایی های نظام بانکی عمدتاً بلاثر افزایش در نرخ دالر در مقابل پول افغانی میباشد. با مرور جزئیات مجموع دارایی ها بنظر می رسد که بخش از اوراق سرمایوی با دافغانستان بانک و سپرده های یکشبه در سایر بانکها گذاشته شده و در اوراق بهادار و قروض سرماییه گذاری شده است.

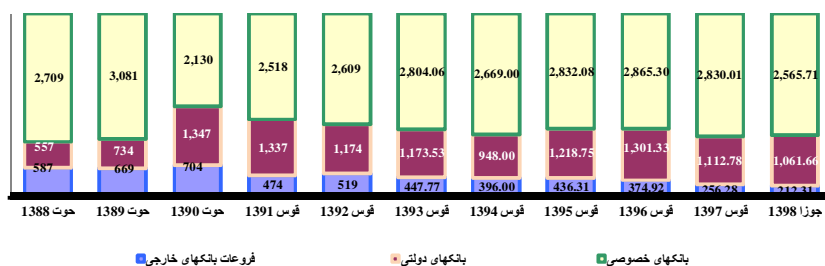
با توجه به افزایش مجموع دارایی ها در سطح گروه های بانکی بیشترین رشد دارایی ها را بانکهای خصوصی داشته که در مقایسه با دوره قبلی (جوزا 1397) 4.34 درصد میباشد. در حالیکه بانکهای دولتی و فروع بانکهای خارجی شاهد 3.19 درصد و 18.52 درصد افزایش میباشند. از قرار فیصدی مجموع دارایی های نظام بانکی، بانک های خصوصی با سهم 66.82 درصد در رده اول، بانک های دولتی با 27.65 درصد سهم در رده دوم و متعاقباً فروع بانکهای خارجی با 5.53 درصد سهم در رده اخیر قرار دارد. گراف شماره (2) روند رشد مجموع دارایی های نظام بانکی از سال 1388 هجری شمسی الی جوزا سال 1398 ترسیم گردیده است، جهت معلومات بیشتر میتوان به گراف ذیل مراجعه نمود.

روند مجموع دارایی ها، بدهی ها و سرمایه نظام بانکی (به میلیون دالر)

گراف شماره (2)

سهم گروپ های بانکی در مجموع دارایی های سیستم بانکی طی چند سال (ارقام به میلیون دالر)

گراف شماره (3)

در جدول ذیل دارایی های تمام بانکهای تجاری و فروع بانکهای خارجی از قرار فیصدی مجموع دارایی

های نظام بانکی ارائه گردیده است:

دارائی های نظام بانکی به ترتیب نزولی از قرار ماه جوزا 1398 (جون 2019)			
شماره	بانکها	دارای ها (میلیون افغانی)	فیصدی از قرار مجموع دارای های نظام بانکی
1	بانک بین المللی افغانستان	68,412.35	22.10
2	بانک ملی افغان	43,276.07	13.98
3	عزیزی بانک	42,621.28	13.77
4	پشتنی بانک	22,615.85	7.31
5	افغان یونایتد بانک	20,797.43	6.72
6	میوند بانک	20,723.06	6.70
7	نوی کابل بانک	19,699.42	6.36
8	بانک اسلامی افغانستان	16,282.89	5.26
9	آرین بانک	13,531.31	4.37
10	غضنفر بانک	13,180.88	4.26
11	فرست مایکروفایننس بانک	11,298.33	3.65
12	بانک الفلاح لمیتد	10,753.89	3.47
13	نشنل بانک آف پاکستان	4,832.01	1.56
14	حبیب بانک لمیتد	1,530.50	0.49
		309,555.27	100.00
			مجموع ه

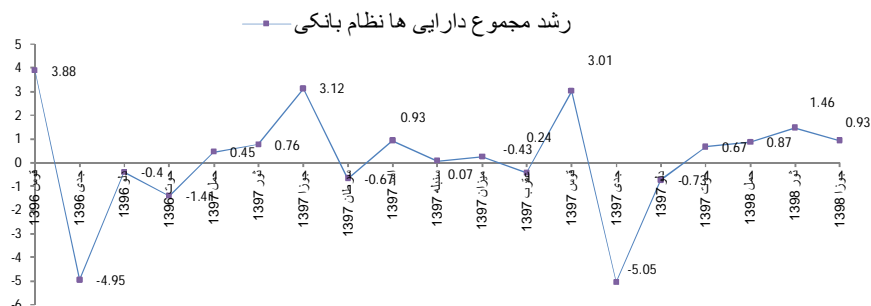
جدول 3

6.1.1 روند مجموع دارایی ها

مجموع دارایی های نظام بانکی در جریان سال مالی 1397 بیشتر دارای روند صعودی بوده که در ماه جوزا و قوس 1397 دارای بیشترین رشد میباشد، که در اثر افزایش طلبات بین البانکی بخصوص در حسابات دالر میباشد. این در حالیست که در جدی 1396 به پایین ترین نقطه کاهش رسیده است که بابت کاهش در پول نقد در خزانه و طلبات بالای دافغانستان بانک که در سپرده های یک شبهه و اوراق سرمایوی دافغانستان بانک قابل ملاحظه بوده صورت گرفته است.

مجموع دارایی های نظام بانکی در مقایسه با ماه گذشته (ثور 1398) به اندازه 0.93 فیصد افزایش نموده است، که بابت افزایش در نرخ دالر در مقابل پول افغانی میباشد. در همین حال بیشترین افزایش در طلبات بین البانکی و سرمایه گذاری ها صورت گرفته است.

برای وضاحت بیشتر موضوع در گراف شماره (4) تفصیل رشد دارایی های نظام بانکی ارائه گردیده است.

گراف شماره (4)

6.2 مجموع قروض

مجموع قروض ناخالص نظام بانکی از قرار ماه جوزا 1398 (جون 2019) بالغ بر 44.01 میلیارد افغانی (546 میلیون دالر) میگردد که 14.22 فیصد مجموع دارایی های نظام بانکی را تشکیل میدهد، و در مقایسه با دوره قبلی (جوزا 1397) که بالغ بر 41.12 میلیارد افغانی میگردد، 13.69 فیصد مجموع دارایی ها را تشکیل میداد و به اندازه 2.42 فیصد افزایش نموده بود، در دوره فعلی (جوزا 1398)، به اندازه 4.48 فیصد افزایش را نشان میدهد. افزایش متذکره در مجموع قروض ناخالص نظام بانکی طی دوره یاد شده عمدتاً در اثر اعطای قروض، استفاده مزید از قروض اضافه برداشت و افزایش در نرخ دالر در مقابل پول افغانی صورت گرفته است.

از مجموع قروض ناخالص نظام بانکی، قروض افغانی نظام بانکی بالغ بر 20.22 میلیارد افغانی (251 میلیون دالر) می باشد که 45.95 فیصد مجموع قروض ناخالص و به اندازه 6.53 فیصد مجموع دارایی های نظام بانکی را تشکیل می

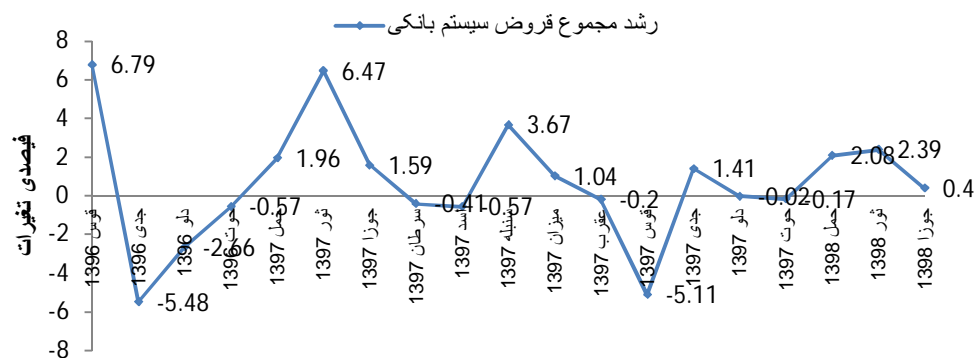
دهد که این رقم نظر به دوره قبلی (جوزا 1397) به اندازه 34.21 فیصد افزایش نموده است، افزایش متذکره عمدتاً بابت اعطای قروض جدید و استفاده مزید از قروض اضافه برداشت میباشد. قروض دالری نظام بانکی بالغ بر 23.68 میلیارد افغانی (294 میلیون دالر) می گردد که 53.81 فیصد مجموع قروض و 7.65 فیصد مجموع دارایی ها را تشکیل داده و به اندازه 12.08 فیصد در اثر حذف قروض، تصفیه قروض و تحت مدیریت تصفیه قرارگرفتن یک بانک خصوصی نظر به جوزا سال 1397 کاهش کرده است.

باید خاطر نشان ساخت که بانکهای خصوصی در پروسه قروضه دهی با سهم 87.23 فیصد مجموع قروض پیشتاز بوده، بانکهای دولتی با 11.67 فیصد در مقام بعدی و در اخیر فروع بانکهای خارجی با 1.09 فیصد سهم در رده پائینی قرار دارد.

6.2.1 رشد ماهانه مجموع قروض

مجموع قروض ناخالص نظام بانکی در جریان سال مالی 1397 بیشتر دارای روند نزولی میباشد. که در ماه جدی 1396 و قوس 1397 قابل ملاحظه بوده. کاهش متذکر در ماه های یاد شده از درک حذف و تصفیه قروض صورت گرفته است.

مجموع قروض ناخالص در مقایسه با ماه قبلی ان (ثور 1398) به اندازه 0.40 فیصد عمدتاً بابت افزایش نرخ دالر در مقابل پول افغانی افزایش کرده است. جهت معلومات بیشتر روند قروض به گراف شماره (5) مراجعه گردد.

گراف شماره (5)

صنف بندی مجموعه قروض نظام بانکی (ارقام به میلیون افغانی)

اقلام	جوزا 1398 (جون 2019)	ثور 1398 (می 2019)	فیصدی % از مجموع قروض ناخالص	% رشد
قروض صعب الحصول ³	5,635	5,651	12.80	-0.28
قروض معکوساً صنف بندی شده ⁴	7,427	6,780	16.88	9.54

قروض صعب الحصول قروض صعب الحصول و پیش پرداخت های که مبلغ اصلی/یا تکتانه آن برای مدت 121-480 روز و بیشتر از ان وصول نشده و باقی بماند (مشکوک و خساره)³

قروض معکوساً صنف بندی شده دارایی های که مبلغ اصلی دارایی و/یا تکتانه آن برای 120-61 روز وصول نشده و باقی مانده باشد (تحت المعیار)، قروض⁴ صعب الحصول و پیش پرداخت های که مبلغ اصلی/یا تکتانه آن برای مدت 121-480 روز وصول نشده و باقی بماند (مشکوک)

8.99	8.54	3,447	3,757	قروض در کتگوری تحت نظر ⁵
102.88	0.02	3.81	7.73	قروض حذف شده ⁶

جدول 4

کیفیت قروض نظام بانکی در اخیر ماه جوزا 1398 در مجموع ضعیف ارزیابی میگردد، طوریکه در جدول فوق دیده میشود قروض معکوساً صنف بندی شده و قروض تحت النظر افزایش نموده است. قروض متذکره به ترتیب 16.88 فیصد و 8.54 فیصد مجموع قروض ناخالص نظام بانکی را تشکیل میدهد. این در حالیست که قروض صعب الحصول نظام بانکی در مقایسه با ثور 1398 به مبلغ 16 میلیون افغانی کاهش نموده است، کاهش متذکره عمدتاً به یک بانک ارتباط میگیرد که ناشی از بازپرداخت قروض میباشد. قروض صعب الحصول نظام بانکی به اندازه 12.80 فیصد مجموع قروض نظام بانکی و 17.91 فیصد سرمایه مالی نظام بانکی را تشکیل میدهد. از جمله 12.80 فیصد قروض صعب الحصول 10.30 فیصد (80.48 فیصد مجموع قروض صعب الحصول) آن مربوط به سه بانک میباشد. ضمناً، این بانکها در مجموع 55.97 فیصد مجموع قروض ناخالص و 25.15 فیصد سرمایه مقرراتی نظام بانکی را احتواء مینمایند. در ضمن نسبت قروض صعب الحصول خالص نظام بانکی 5.00 فیصد میباشد.

از مجموع 5.63 میلیارد افغانی قروض صعب الحصول به مبلغ 5.24 میلیارد آن مربوط بانکهای خصوصی میباشد، که 11.92 فیصد مجموع قروض ناخالص نظام بانکی (93.08 فیصد مجموع قروض صعب الحصول نظام بانکی) را تشکیل میدهد، به مبلغ 269 میلیون افغانی آن مربوط یک بانک دولتی که 0.61 فیصد مجموع قروض ناخالص نظام بانکی (4.77 فیصد مجموع قروض صعب الحصول نظام بانکی) را احتوا نموده است و مبلغ 122 میلیون افغانی آن مربوط به یک فرع بانک خارجی میباشد که 0.28 فیصد مجموع قروض نظام بانکی (2.16 فیصد مجموع قروض صعب الحصول نظام بانکی) را تشکیل داده است.

قروض متوسط، کوچک و قروض نظام بانکی (ارقام به میلیون افغانی)

اقلام	جوزا 1398	حوت 1397	فیصدی % از مجموع قروض ناخالص
قروض متوسط	1,182	1,310	2.68
قروض کوچک	1,062	1,105	2.41
قروض خرد (Micro)	4,855	4,872	11.03

جدول 5

⁵ قروض در کتگوری تحت نظر دارای های که مبلغ اصلی دارایی و/یا تکانه آن برای 31 الی 60 روز وصول نشده و باقی مانده باشد (تحت نظر)

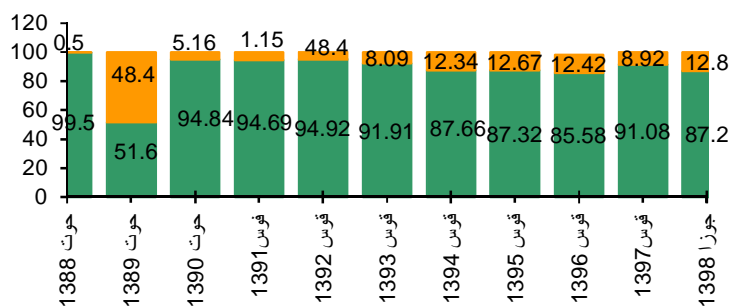
⁶ قروض حذف شده قروض صعب الحصول و پیش پرداخت های که اصل مبلغ و/یا تکانه آنها برای مدت 481 روز یا بیشتر از آن پرداخت نشده باقی بمانند. این کتگوری قروض باید در بیلانس شیت بانک برای مدت 12 ماه بمنظور حصول دوباره و صد درصد (100%) تامین جریان خساره نگهداری شده و بعد از سپری شدن 12 ماه از بیلانسیته بانک به صورت انی حذف میگردد.

در جدول ذیل تفکیک قروض ناخالص نظام بانکی از قرارماه جوزا 1398 ارائه گردیده است.

بانک	قروض ناخالص (ارقام به میلیون افغانی)
بانکهای دولتی	5,135.97
بانکهای خصوصی	38,393.74
فروع بانکهای خارجی	483.43
مجموعه	44,013.14

جدول 6

نسبت قروض صعب الحصول بر مجموع قروض ناخالص

■ قروض قابل الحصول ■ قروض صعب الحصول

گراف شماره (6)

به اساس ارقام ماه جوزا 1398 توزیع قروض در ولایات و در سکتورهای مختلف در جدول ذیل ارائه گردیده است. در توزیع جغرافیائی و نهادی قروض نظام بانکی تنوع صورت نه گرفته است، ولی توقع میرود که باگذشت زمان توزیع قروض متنوع گردد.

توزیع قروض در ولایات (از لحاظ جغرافیائی) در جدول ذیل ارائه گردیده است:

شماره	ولایات	مبلغ قرضه (به میلیون افغانی)	از قرار فیصدی مجموع قروض
1	کابل	31,371.93	71.28
2	بلخ	3,974.60	9.03
3	هرات	3,422.29	7.78
4	بادغیس	1,300.77	2.96
5	کندهار	1,200.25	2.73
6	بدخشان	493.78	1.12
7	بغلان	439.26	0.99
8	بامیان	288.08	0.66
9	فاریاب	279.72	0.64
10	جوزجان	255.71	0.58
11	سرپل	224.09	0.51
12	ننګرهار	184.76	0.42
13	پروان	176.56	0.40
14	تخار	169.07	0.38
15	سمنگان	150.63	0.34
16	کنډز	75.37	0.17
17	سایر	6.27	0.01
	مجموعه	44,013.14	100.00

جدول 7

توزیع سکتوری قروض در جدول ذیل از قرار ماه جوزا سال 1398 به تفصیل
ارایه میگردد:

سکتور	فیصدی از قرار مجموع قروض
1 رهنی و تعمیراتی	8.45%
ساختمانی و تعمیراتی	8.45%
2 پروژه های زیربنائی	8.82%
انرژی	0.09%
سرک و راه آهن	2.54%
بند ها	0.36%
معادن	0.49%
سایر پروژه های زیربنائی	5.34%
3 تولیدات و صنعت	11.89%
تولیدات فلزی چرمی پلاستیکی لاستیکی چوبی و کاعذی	3.76%
تولیدات و صنایع ماشینی خدمات	4.02%
سمنت وسایل و مواد ساختمانی	4.11%
4 تجارت	44.42%
نساجی	1.98%
تجارت عمده	4.17%
ماشین الات	0.39%
پترولیم و روغنیات	11.90%
پرزہ جات	1.76%
وسایل برقی	2.67%
سمنت و مواد ساختمانی	3.01%
مواد غذائی	8.62%
سایر اقلام	6.91%
تجارت های پرچون	3.01%
5 خدمات	20.43%
تعلیم و تربیه	0.03%
هوتل و رستوانت	2.49%
مخابرات	6.60%

3.39%	ترانسپورت زمینی	
1.60%	ترانسپورت هوایی	
1.49%	صحت و بهداشتی	
1.19%	نشریات مطبوعات و چاپخانه ها	
3.64%	سایر خدمات	
3.82%	زراعت، مالداري و فارم	6
0.33%	زراعت	
3.49%	مالداري و فارم	
2.17%	قروض مصرفی	7
0.00%	قروض رهنی مسکونی به اشخاص انفرادی	8
0.00%	سایر قروض	9
100.00	مجموعه	

جدول 8

جزئیات عمومی شرکاء مسفء در کشور نظر به ماه حمل 1398 از لحاظ تعداد مؤسسات در مرکز، ولایات، و ناحیه ها و همچنان از نظر تعداد مشتریان، مقروضین، مبالغ قروض، فیصدی مشتریان اناث، مقروضین اناث، وغیره در جدول ذیل ارائه گردیده است:

4	تعداد شرکا مسفا
14	ولایات
81	ولسوالی
265,168	مشتریان
137,489	مقروضین
1,343,410	تعداد قروض اعطاء شده
92.59	مبلغ قروض اعطاء شده (میلیارد افغانی)
137,489	تعداد قروض باقی مانده
9.29	مجموعه قروض ناخالص باقی مانده (میلیارد افغانی)

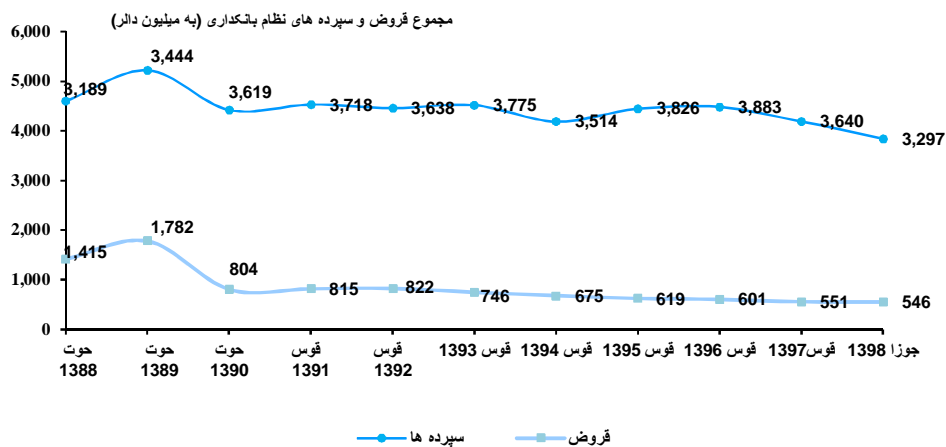
2.62	پس انداز باقی مانده رضاکارانه مشتریان (میلیارد افغانی)
29.4	فیصدی مشتریان اناث
48,132	مقروضین زن
1.81	قروض در قرا و قصبات (میلیارد افغانی)
7.48	قروض در شهرها (میلیارد افغانی)
www.misfa.org.af	منبع و ماخذ

جدول 9

6.3 مجموع امانات/ سپرده ها

سپرده ها منبع اساسی تمویل و بزرگترین بخش بدهی های نظام بانکی را احتواء نموده و متشکل از سپرده های مشتریان و سپرده های بین بانکی میباشد، که از قرار ماه جوزا سال 1398 بالغ بر 265.81 میلیارد افغانی (3.29 میلیارد دالر) گردیده، 97.03 فیصد مجموع بدهی های نظام بانکی را تشکیل میدهد. و در مقایسه با 263.30 میلیارد افغانی (3.59 میلیارد دالر) و 8.40 فیصد افزایش در دوره قبلی (جوزا 1397) به اندازه 0.95 فیصد در این دوره (جوزا 1398) رشد نموده است. از مجموع سپرده ها، سپرده های مشتریان بالغ بر 259.13 میلیارد افغانی (3.21 میلیون دالر) گردیده و 94.59 فیصد مجموع سپرده ها احتواء نموده است. در ضمن به اندازه 0.41 فیصد طی دوره یاد شده افزایش نموده است. افزایش در مجموع سپرده ها بابت افزایش نرخ دالر در مقابل پول افغانی میباشد.

سپرده های افغانی مشتریان نظام بانکی بالغ بر 70.90 میلیارد افغانی (880 میلیون دالر) گردیده که 27.36 فیصد مجموع سپرده های مشتریان نظام بانکی را تشکیل داده و نظر به دوره قبلی (جوزا 1397) به اندازه 10.11 فیصد کاهش یافته است. سپرده های دالری مشتریان نظام بانکی بالغ بر 170.71 میلیارد افغانی (2.11 میلیارد دالر) گردیده که 65.87 فیصد مجموع سپرده های مشتریان نظام بانکی را تشکیل داده و نظر به دوره قبلی (جوزا 1397) به اندازه 6.92 فیصد افزایش نموده است که از بابت افزایش نرخ دالر در مقابل پول افغانی میباشد، در حالیکه سپرده های دالری طی دوره یاد شده کاهش کرده است. بانکهای خصوصی بلندترین سهم یعنی 68.15 فیصد مجموع سپرده های نظام بانکی را احتواء نموده و فیصدی سهم بانک های دولتی و فروع بانکهای خارجی بالترتیب 27.12 فیصد و 4.72 فیصد مجموع سپرده های نظام بانکی را تشکیل میدهند. روند مجموع سپرده ها و مجموع قروض در جدول ذیل ترسیم گردیده است.

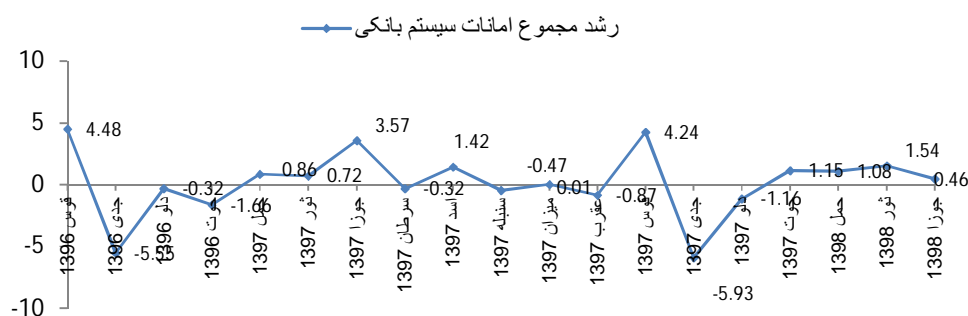

گراف شماره (7)

6.3.1 رشد ماهانه مجموعه سپرده ها

مجموع سپرده های نظام بانکی طی سال مالی 1397 بیشتر دارای روند صعودی بوده. که در ماه جوزا و قوس 1397 قابل ملاحظه میباشد و در اثر افزایش در سپرده های جاری مشتریان بوجود آمده است.

مجموع سپرده های نظام بانکی در ماه فعلی در مقایسه با ماه قبلی ان به اندازه 0.46 فیصد افزایش داشته است، که عمدتاً بابت افزایش در نرخ دالر در مقابل پول افغانی میباشد. در گراف شماره (8) روند رشد مجموع امانات نظام بانکی جهت وضاحت بیشتر ارائه گردیده است.

گراف شماره (8)

ترکیب امانات در اخیر ماه جوزا 1398 (میلیون افغانی)			
شاخص	سپرده های مشتریان	سپرده های بین بانکی	مجموع سپرده ها
جاری	188,878.60	2,126.68	191,005.28
میعادی	18,001.88	4,550.47	22,552.35
پس انداز	52,256.84	3.46	52,260.3
مجموعه	259,137.32	6,680.61	265,817.93

جدول 10

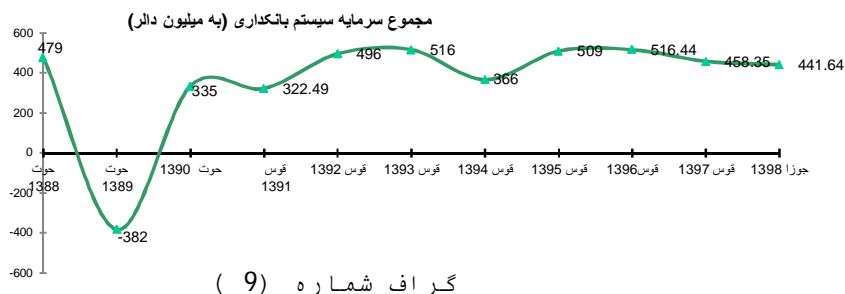
6.4 مجموع سرمایه

نظام بانکی دارای سرمایه کافی می باشد، که به اندازه 11.50 فیصد مجموع دارایی ها را تشکیل میدهد. سرمایه مالی نظام بانکی به اساس ماه جوزا سال 1398 بالغ بر 35.60 میلیارد افغانی (441.64 میلیون دالر) میگردد، که در مقایسه با دوره قبلی (جوزا 1397) که بالغ بر 35.77 میلیارد افغانی (488.91 میلیون دالر) می گردید، به اندازه 0.46 فیصد کاهش را نشان میدهد، که عمدتاً در اثر پرداخت سود سهام و تحت مدیریت تصفیه قرار گرفتن یک بانک خصوصی می باشد. به همین ترتیب، فیصدی نسبت سرمایه مقرراتی نظام بانکی 26.55 فیصد می باشد که در مقایسه با 27.39 فیصد در جوزا 1397 به اندازه 0.84

فیصد کاهش را نشان میدهد.

از قرار ماه جوزا 1398 نسبت سرمایه مقرراتی تمام بانکها بالاتر از حد اقل تعیین شده بانک مرکزی قرار دارند.

گراف شماره (9)

6.5 مفاد

6.5.1 به طور ماهانه

نظام بانکی در ماه جاری (جوزا 1398- جون 2019) به مبلغ 358.56 میلیون افغانی مفاد خالص نموده است، که در مقایسه با ماه قبلی (ثور 1397) که به مبلغ 445 میلیون مفاد خالص نموده بود، کاهش را نشان میدهد. از جمله 14 بانک بطور مجموع سه بانک در ماه فعلی (جوزا 1398) جمعاً به مبلغ 29 میلیون افغانی ضرر نموده اند که در ماه گذشته ثور (1398) این تعداد به چهار بانک میرسید و به مبلغ 184 میلیون افغانی ضرر نموده بود. کاهش در مفاد نظام بانکی در ماه فعلی عمدتاً بابت کاهش در مفاد به غیر از تکتانه میباشد، طوریکه در ماه قبلی نظام بانکی بابت حصولی از قروض حذف شده، فیس و کمیشن از ضمانت های بانکی و معاشات کارمندان دولتی مفاد بیشتر داشت. عوامل دیگر که در کاهش مفاد نظام بانکی افزوده است، شامل کاهش در مفاد تکتانه خالص (مفاد تکتانه از درک افزایش در مصارف تکتانه بابت پرداخت سپرده ها کاهش دارد)، کاهش در مفاد بابت ارزشگذاری مجدد اسعار و افزایش در مصارف عملیاتی و مالیات میباشد. در حین حال نظام بانکی بابت سرمایه گذاری ها مفاد نموده و برگشت جبران خساره دارد.

میدیان یا ارزش وسطی (Spread) یا تفاوت میان تکتانه قروض و تکتانه امانات جدید که سنجش مثریت عملیاتی بانک میباشد در ماه فعلی 9.94 فیصد میباشد که درمقایسه با ماه قبلی (ثور 1398) به اندازه 0.9 فیصد کاهش دارد. سپرید سه بانک در ماه جاری (جوزا 1398) پایینتر از میدیان نظام بانکی قرار دارد، و برای هشت بانک (Spread) قابل محاسبه نمیشود.⁷

6.5.2 مفادآوری نظام بانکی به طور مجموعی (جنوری- جون 2019 - جدی 1397- جوزا 1398):

از لحاظ مفاد آوری در نیمه اول سال مالی 1398 (جوزا 1398- جون 2019) نظام بانکی در مفاد قرار دارد. نظام بانکی در این دوره به مبلغ 1.28 میلیارد افغانی (15.94 میلیون دلار) مفاد خالص نموده است، در حالیکه در دوره مشابه قبلی (جوزا 1397- جون 2018) نظام بانکی به مبلغ 661 میلیون افغانی مفاد خالص نموده بود. در نتیجه مفاد فوق الذکر نسبت برگشت بر دارایی ها

⁷ چون سپرید (تفاوت میان تکتانه قروض جدید و تکتانه امانات جدید) بطور ماه وار محاسبه میشود. از اینرو اگر یک بانک در جریان یک ماه هیچ قرض یا امانات جدید و یا هر دو را نداشته باشد، سپرید آن بانک یا بانکها قابل محاسبه نمیشود.

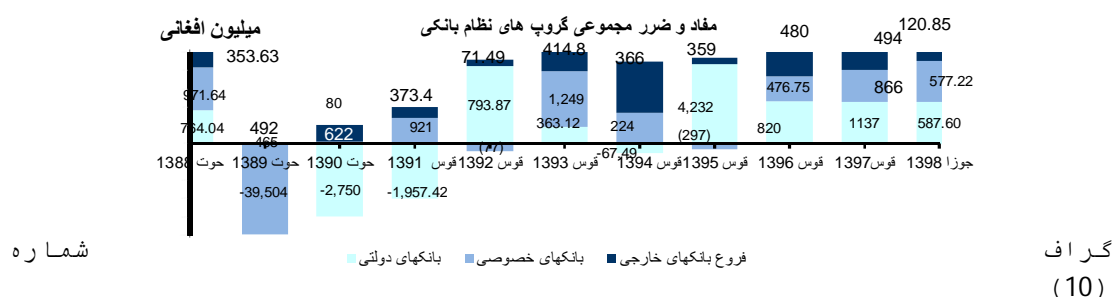
در مقایسه با 0.44 فیصد درجوزا 1397 به 0.75 فیصد در این دوره (جوزا 1398) افزایش نموده است.

دلیل عمده افزایش در مفاد نظام بانکی در نیمه اول سال مالی 1398 در مقایسه با دوره مشابه قبلی افزایش مفاد بابت ارزشگذاری مجدد اسعار خارجی، مفاد تکتانه خالص و مفاد به غیر از تکتانه میباشد. این در حالیست که مصارف به غیر از تکتانه، مصارف مالیات و ذخیره جبران خساره طی این دوره افزایش داشته است.

طوریکه در گراف ذیل بنظر می رسد، در سطح گروهی بانکهای دولتی، بانکهای خصوصی و فروع بانکهای خارجی در مفاد قرار دارند. اما بیشترین بخش مفاد نظام بانکی را بانکهای دولتی تشکیل میدهد که بالغ بر 588 میلیون افغانی گردیده و نسبت برگشت بر دارایی آنها بطور سالانه (annualized) 1.38 فیصد میباشد. بانکهای خصوصی به مبلغ 577 میلیون افغانی مفاد خالص نموده و نسبت برگشت بر دارایی آنها بطور سالانه (annualized) 0.57 فیصد ثبت شده است، در حالیکه گروه فروع بانکهای خارجی به مبلغ 121 میلیون افغانی مفاد خالص نموده که نسبت برگشت بر دارایی آنها در حدود 0.40 فیصد میباشد.

بطور کل به تعداد دو بانک جمعاً به مبلغ 82 میلیون افغانی ضرر نموده اند که در دوره قبلی (جوزا 1397) که در آن ضرر مجموعی به سه بانک مربوط می شد، و بالغ بر 1.00 میلیارد افغانی می گردید. با یاد آور شد که بر بنیاد عاید اساسی یا Core Income هفت بانک در ضرر قرار دارد که در دوره قبلی این تعداد به نیز به هفت بانک میرسید.

نفع و ضرر نظام بانکی در گراف شماره (10) بتفکیک بانک های دولتی، خصوصی، و فروع بانکهای خارجی ارائه می گردد.

6.6 سیالیت

در کل نسبت های سیالیت تمام بانک ها از حد اقل تعیین شده بانک مرکزی افغانستان برای سیالیت (نسبت وسیع سیالیت 15 فیصد و نسبت سریع سیالیت 20 فیصد) بلندتر قرار دارند. نسبت سیالیت وسیع نظام بانکی از لحاظ ارزش وسطی یا میدیان از قرارماه جوزا سال 1398، 74.00 فیصد میباشد که در مقایسه با 62.51 فیصد در دوره قبلی (جوزا 1397) به اندازه 11.49 فیصد در این دوره

(جوزا 1398) افزایش یافته است.

حسب گزارش های مالی ماه جوزا 1398، نگرانی از تمرکز بیشتر امانات مشتریان نظام بانکی بر امانات بزرگ مشتریان (امانات که بیشتر از 5 میلیون افغانی باشند) وجود دارد. این امانات بزرگ در حدود 59.41 فیصد مجموع امانات مشتریان را تشکیل داده و متشکل از 5693 حساب است، که از لحاظ نقدینگی بسیار مهم پنداشته میشود و یکی از اقلام بدهی های مفر محسوب می شود. برعلاوه حد اوسط امانات بزرگ 27.04 میلیون افغانی میباشد که نسبت به 26.92 میلیون افغانی در ربع قبلی افزایش نموده است.

6.7 وضعیت باز اسعار خارجی

مؤسسات بانکداری در کل در مطابقت با حدود تعیین شده د افغانستان بانک برای وضعیت باز عمومی اسعاری (±40 فیصد) و وضعیت باز انفرادی اسعاری (±20 فیصد) قرار دارد، البته به استثنای چهار بانک که از حد تعیین شده برای وضعیت باز عمومی و انفرادی اسعاری (دالر و یورو طویل المدت) تخطی نموده اند.

در جدول ذیل از قرار ماه جوزا سال 1398 تعداد کارمندان، مقروضین، امانت گذاران و سایر مشتریان ارائه گردیده است:

مشخصات	تعداد
کارمندان داخلی	9,348
کارمندان خارجی	65
مقروضین	71,271
امانات گذاران	3,558,253
تعداد دوسیه های که رئیس شرکت یا معاون آن طبقه اناث باشد	14,837
سایر مشتریان	8,148